

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

---

Studijní program: N6208 - Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

## **Analýza intenzity cestovního ruchu v Pootaví**

Vedoucí diplomové práce:

RNDr. Renata Klufová, Ph.D.

Autor diplomové práce:

Bc. Bohuslav Švehla

---

**2009**

## ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: Bohuslav Švehla

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Název tématu: Analýza intenzity cestovního ruchu v Pootaví

### Zásady pro vypracování:

(v zásadách pro vypracování uveďte cíl práce a metodický postup)

Cílem práce je seřadit a zhodnotit intenzitu využití oblasti Pootaví cest. ruchem. Součástí práce budou jak klasické metody hodnocení atraktivnosti jednotlivých destinací a potenciálu území pro jeho turistické využití (metody indexů, dotazníkové šetření), tak i moderní metody prostorové analýzy dat spolu s jejich zpracováním v prostředí GIS (prostorové modely, překryvné operace apod.). Vlastní analytická část by měla posloužit pro navazující doporučení dalšího (udržitelného) vývoje cestovního ruchu v oblasti, doporučení konkrétních turistických produktů.

Metodický postup:

1. studium odborné literatury – popis vhodných metod
2. akvizice dostupných dat, jejich příprava pro analýzu v prostředí GIS
3. vlastní analytická část (prostorový model, vytipování míst pro potenciální rozvoj, resp. útlum dalšího rozvoje cestovního ruchu v území)
4. Závěry a obecná doporučení

Rozsah grafických prací: 20 map či výkresů

Rozsah průvodní zprávy: 50 stran

Seznam odborné literatury:

Fotheringham, A., S., Brundson, Ch., Charlton, M.: Quantitative Geography: Perspectives on Spatial Data Analysis, SAGE Publications, 2002, 270 pp.

Robinson, G., M.: Methods & Techniques in Human Geography, Wiley, 1998, 556 pp.

Fotheringham, A., S., Wegener, M. (eds.): Spatial Models and GIS: New Potential and New Models, Taylor and Francis, 2001, 279 pp.

Bailey, T., C., Gatrell, A., C.: Interactive Spatial Data Analysis, Prentice Hall, 1995, 413 pp.

Stillwell, J., Clarke, G.: Applied GIS and Spatial Analysis, Wiley, 2005, 406 pp.

Klufová, R.: Cestovní ruch Třeboňska, disertační práce, PřF UK, Praha, 2003, 134. s.

Havrlant, J.: Geografické aspekty rozvoje cestovního ruchu a rekreace v Jeseníkách, disertační práce, KERG PřF UK, Praha, 1992, 212 s.

Bičík, I. a kol.: Druhé bydlení v Česku, PřF UK, Praha, 2001, 167 s.

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Renata Klufová, Ph.D.

Konzultant:

Datum zadání diplomové práce: 10.3.2008

Termín odevzdání diplomové práce:

Vedoucí katedry

L.S.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA  
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH  
EKONOMICKÁ FAKULTA  
Studentská 13 (4)  
370 05 České Budějovice

Děkan

V Českých Budějovicích dne

2008

### **Prohlášení:**

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Analýza intenzity cestovního ruchu v Pootaví“ vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury. Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Dolním Poříčí, 30. dubna 2009



.....  
Podpis

### **Poděkování:**

Rád bych touto cestou poděkoval paní RNDr. Renatě Klufové, Ph.D. za odbornou pomoc, cenné připomínky a ochotu při vedení mé diplomové práce.

# Obsah

|                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1 Úvod .....                                                                          | 3  |
| 2 Literární rešerše .....                                                             | 5  |
| 2.1 Cestovní ruch – definice, souvislosti .....                                       | 5  |
| 2.2 Geografické informační systémy - definice .....                                   | 7  |
| 2.3 Geografické informační systémy – využití, nové trendy .....                       | 8  |
| 2.4 Data pro GIS .....                                                                | 10 |
| 2.5 Druhy geografických informačních systémů .....                                    | 11 |
| 2.6.1 Systémy pro digitální mapování (CAM – Computer Aided Mapping) ..                | 11 |
| 2.6.2 Informační systémy o území (LIS – Land Information System) .....                | 12 |
| 2.6.3 Geografické informační systémy (GIS – Geographical Information<br>System) ..... | 12 |
| 3 Použitá metodika .....                                                              | 13 |
| 3.1 Pracovní hypotézy .....                                                           | 13 |
| 3.2 Metodika práce .....                                                              | 14 |
| 4 Situační analýza .....                                                              | 15 |
| 4.1 Vymezení regionu středního Pootaví a jeho členění .....                           | 15 |
| 4.1.1 Svazek obcí středního Pootaví .....                                             | 16 |
| 4.1.2 Prácheňsko .....                                                                | 18 |
| 4.2 Dopravní dostupnost středního Pootaví .....                                       | 21 |
| 4.3 Přírodní podmínky a přírodní atraktivity středního Pootaví .....                  | 23 |
| 4.3.1 Přírodní podmínky .....                                                         | 23 |
| 4.3.2 Řeka Otava .....                                                                | 24 |
| 4.3.3 Chráněná území .....                                                            | 25 |
| 5 Analýza rekreačního potenciálu Pootaví .....                                        | 27 |
| 5.1 Index ekologické významnosti (ZÚ) .....                                           | 27 |
| 5.2 Defertova funkce .....                                                            | 30 |
| 5.3 Koeficient rekreační funkce území (KRF) .....                                     | 32 |
| 5.4 Koeficient zbylého rekreačního potenciálu (ZRP) .....                             | 34 |

|      |                                                                                              |    |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 5.5  | Koeficient rekreační významnosti .....                                                       | 37 |
| 6    | Modelování rekreačního potenciálu .....                                                      | 40 |
| 6.1  | Model přírodního rekreačního potenciálu .....                                                | 41 |
| 6.2  | Model socioekonomického rekreačního potenciálu .....                                         | 45 |
| 6.3  | Souhrnné modely přírodního a socioekonomického rekreačního potenciálu .....                  | 48 |
| 7    | Terénní výzkum .....                                                                         | 52 |
| 7.1  | Výsledky terénního výzkumu .....                                                             | 53 |
| 7.2  | Vyhodnocení terénního výzkumu .....                                                          | 64 |
| 8    | Návrhy doporučení pro rozvoj středního Pootaví a konkrétního produktu cestovního ruchu ..... | 65 |
| 8.1  | Návrh doporučení pro rozvoj cestovního ruchu ve středním Pootaví .....                       | 66 |
| 8.2  | Návrh konkrétního produktu cestovního ruchu .....                                            | 66 |
| 9    | Závěr .....                                                                                  | 69 |
| 10   | Summary .....                                                                                | 71 |
| 11   | Použitá literatura .....                                                                     | 73 |
| 11.1 | Odborné publikace .....                                                                      | 73 |
| 11.2 | Internetové zdroje .....                                                                     | 74 |
|      | Seznam zkratk .....                                                                          | 76 |
|      | Seznam tabulek, grafů a map .....                                                            | 77 |
|      | Seznam příloh .....                                                                          | 80 |

# 1 Úvod

Česká republika patří mezi ty země, v nichž se cestovní ruch nemalou měrou podílí na výkonu ekonomiky a jeho význam roste nejen ve vztahu k hospodářství. Dopady cestovního ruchu, ať již ekonomické, tak i ekologické, kulturní, sociální a další jsou součástí neustálých změn na celém světě. Tato skutečnost vede k tomu, že se cestovnímu ruchu věnuje stále větší pozornost.

Potřebnými podmínkami pro rozvoj cestovního ruchu s jeho příznivým dopadem na změnu regionu jsou např. vedle mírového prostředí a produktivních sil nutné i investice do všech oblastí, které s ním souvisejí.

Regiony, ať mají místní, regionální, celostátní nebo mezinárodní význam, disponují atraktivitami různého množství a charakteru. Ty spolu s materiálně-technickou základnou, stavem životního a politického prostředí tvoří předpoklady pro další rozvoj regionu.

Pro realizaci cestovního ruchu je zapotřebí zároveň volný čas jeho účastníků. V poslední době, spolu s rostoucími příjmy společnosti, se mění i nároky účastníků na využití volného času v době účasti na cestovním ruchu. Trendem současné doby je jeho aktivní využití. Realitou, která souvisí s výběrem lokality pro aktivní trávení dovolené, ovšem není jen samotné uvědomění této potřeby, ale i úroveň poskytovaných služeb a atraktivita dané oblasti.

Svou diplomovou práci jsem zaměřil na analýzu středního Pootaví, zejména jeho rekreačního, přírodního a socio-ekonomického potenciálu při využití softwaru ArcGIS. Výsledek těchto analýz by se měl promítnout do návrhů doporučení vývoje cestovního ruchu v oblasti a do návrhu produktu cestovního ruchu. Ten by měl vhodně doplňovat stávající nabídku služeb cestovního ruchu ve sledovaném území a zároveň by měl zvýšit atraktivitu tohoto regionu v podhůří Šumavy.

Zásadním faktorem pro výběr této lokality pro zpracování diplomové práce je skutečnost mého bližšího poznání sledovaného území. Další důvody pro zaměření právě na tuto oblast vychází ze znalosti místních poměrů a mého přesvědčení, že tato oblast

má turistům co nabídnout, jen je třeba pro to udělat něco více než jen vytvořit bod v zakládajících listinách místních mikroregionů.

Střední Pootaví je oblast, jejímž hlavním lákadlem pro turisty je řeka Otava, což dokládá i následná analýza, která je součástí této práce. Mimo jiné se však rozprostírá v blízkosti Národního parku Šumava, z jehož blízkosti by mohlo střední Pootaví profitovat. Je nutné zmínit skutečnost, že i když byla místní krajina poznamenána odlesňováním v dobách minulých a je i nadále poměrně hojně využívána zemědělstvím, což je patrné v některých částech této oblasti, nabízí i velice malebná zákoutí, která stojí za to navštívit.

## 2 Literární rešerše

### 2.1 Cestovní ruch – definice, souvislosti

**Cestovní ruch** se stal již neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů (Malá, 1999).

Obecně se **cestovní ruch** definuje jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností. Definice zní jednoduše, ale není plně výstižná. Nezahrnuje například lukrativní oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování je práce, nikoli zábava. Je také nesnadné určit, jak daleko člověk musí cestovat nebo kolik nocí musí strávit mimo domov, abychom jej mohli považovat za turistu. Mezi cestovním ruchem a cestováním nepochybně existuje silná spojitost (Horner, Swarbrooke, 2003).

**Cestovní ruch** lze také chápat i jako soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, lázeňského léčení a pracovních cest. Značnou část těchto potřeb lze uspokojit i mimo rámec cestovního ruchu, ale právě účast na cestovním ruchu představuje vyšší stupeň jejich uspokojení (Orieška, 1999).

Jak již bylo řečeno – **Cestovní ruch** je založen na všestranném poskytování služeb, od základních služeb typu stravování, ubytování, dopravy (bez kterých by nebylo možné dlouhodobý – delší než jeden den – cestovní ruch provozovat), přes zprostředkování služeb, služby doplňkové, až po poskytování informací (Minář, 1996).

S podobnou definicí, kterou zastává Oriška či Minář, se lze setkat i ve Výkladovém slovníku cestovního ruchu. Zde je **cestovní ruch** uváděn jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně – správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity. (Pásková, Zelenka, 2002).

Existují však i další definice, které se zabývají cestovním ruchem z jiného pohledu, a kterou naznačili již autoři Horner a Swarbrooke. **Cestovním ruchem** tedy lze označit činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávat výdělečnou činnost v navštíveném místě. Může se však jednat o služební, obchodní či jinak pracovně motivovanou cestu, jejíž zdroj úhrady vyplývá z pracovního poměru u zaměstnavatele v místě bydliště nebo v místě sídla firmy. Pro toto pojetí cestovního ruchu je podstatné, že se jedná o změnu místa, dočasnost pobytu i o nevýdělečnost činnosti v navštíveném místě (Foret, 2001).

**Cestovní ruch** je jedním z největších a nejrychleji se rozvíjejících průmyslů světa. Má vliv na zaměstnanost, na tvorbu hrubého domácího produktu, vytváření devizových rezerv státu, záchranu kulturních, uměleckých a historických památek, zvyšuje všeobecnou vzdělanost úroveň obyvatelstva. I když je ekonomický přínos cestovního ruchu pro stát jednoznačný, je třeba si uvědomit, že je víc než jen ekonomický fenomén (Kirářová, 2003).

Aby účast na **cestovním ruchu** mohla být vůbec realizována, je jí třeba zabezpečit širokou škálu ekonomických činností (služeb a zboží). To vyplývá ze skutečnosti, že účast na cestovním ruchu je realizována mimo trvalé bydliště. Do míst cestovního ruchu se lidé musí přepravit, musí jim být vytvořeny podmínky pro jejich pobyt, i pro samotné využití volného času, které je vlastním motivem účasti na cestovním ruchu. Tím se

cestovní ruch stává důležitou oblastí podnikatelských příležitostí a zároveň i faktorem rozvoje regionálních celků, národních ekonomik i ekonomiky světové (Malá, 1999).

## 2.2 Geografické informační systémy - definice

**Geografické informační systémy** (GIS) nabízejí velké množství nástrojů a operací schopných simulovat metody a přístupy užívané v přírodních vědách. Vytvářejí tak nové možnosti vědeckého výzkumu a obohacují tradiční výzkumné metody o další rozměr – digitální zpracování dat.

Definice GIS prošla specifickým vývojem. V polovině 80. let vycházely definice z užití systémů své doby. Jak se okruh užití GIS rozšiřoval, měnily se i jeho definice (Voženílek, 1998). Podle Duekera (1979) jsou GISy speciální případ informačního systému, kde databáze obsahuje pozorování (údaje o) prostorově rozmístěných objektů, aktivit nebo událostí, které jsou reprezentovány v prostoru jako body, čáry nebo plochy. GIS manipuluje s údaji o těchto bodech, čarách a plochách tak, aby byly možné ad hoc dotazy a analýzy (Tuček, 1998).

**Geografické informační systémy** (GIS – Geographical Information Systems) umožňují komplexní správu dat a provádění složitých analýz geografických informací. Tyto systémy bývají orientovány vektorově nebo rastrově. Existují však i systémy umožňující zpracování jak vektorových, tak rastrových dat. (D. Tollingerová, 1996). Do takových systémů Tollingerová řadí ERDAS, GDS (Graphic Data System), GenaSys, IDRISI, MGE, PCI, také ARC/INFO s různými modulovými nadstavbami a další systémy. Všeobecně jsou GIS většinou chápány jako speciální případ informačního systému (Tuček, 1998).

Ve vztahu k cestovnímu ruchu a analýze jeho intenzity je vhodné uvést následující definici geografického informačního systému. **Geografický informační systém** není jenom počítačový systém sloužící ke tvorbě map, přestože napomáhá vytvářet mapy

nejrůznějších měřítek, zobrazení a barev. GIS je především nástroj pro analýzu. Jeho hlavní přednost spočívá ve schopnostech určovat mapy tradičním způsobem. GIS ukládá a organizuje data, ze kterých lze mapy vytvářet, a to takovým způsobem, aby tato uložená data vyhovovala konkrétnímu účelu.

Přestože se uvedené definice do určité míry liší, všechny se shodují v jednom bodě – považují geografický informační systém za počítačový systém pracující s prostorovými informacemi (Voženílek, 1998).

## **2.3 Geografické informační systémy – využití, nové trendy**

Rozšiřování geografických informačních systémů v současnosti prostupuje do běžného života lidí a lze se s nimi setkat např. v následujících oblastech:

- obchod – analýzy nalezení nejvhodnějších lokalit pro nové podnikatelské činnosti (na základě demografických dat jako je počet obyvatel, věk, příjem, vzdělání atd.),
- v ochraně proti pohromám – modelování situací přírodních katastrof a vedení záchranných akcí,
- distribuční společnosti – směřování a analýzy sítí,
- státní správa, městské úřady – evidenční a dynamický popis demografických znaků, dopravy, aj.,
- školy, zdravotnictví a jiné oblasti – opět evidenční charakter, ve školství výuková pomůcka,
- životní prostředí – modely znečišťování životního prostředí a chování ekosystémů (Tollingerová, 1996).

Základní myšlenkou dnes i v budoucnosti je propojení GIS do počítačových sítí a tím zpřístupnění informací, jež jsou k dispozici v různých GIS, LIS či CAD, široké veřejnosti. Z tohoto propojení budou mít užitek jak uživatelé tak i správci jednotlivých

systemů. Tam, kde sítě nejen přenášejí různé druhy informací, ale vykonávají i funkce tvorby, zpracování a uchovávání informací, obohacují probíhající vědeckou i hospodářskou činnost.

Pro splnění požadavku lepší provázanosti, jenž vyplývá z rostoucího množství rozmanitých aplikací, je žádoucí integrace a sdílení dat. Zkušenosti z vyspělých zemí (Austrálie, EU, Kanada, USA) dokazují, že jakmile se zpřístupní soubory základních dat, vzápětí vzrostou mnohonásobně aplikace prováděné nad těmito daty. Je důležité rozvíjet integraci existujících heterogenních datových systémů a vývoj aplikačního software pro co největší využití informační báze, která je často geograficky rozptýlená.

Dosažení lepšího propojení je závislé jak na technických předpokladech, jimiž jsou vysoce rychlostní digitální telekomunikace, tak i problematice spojené s distribuovanými informačními systémy. Přitom jde o integraci dat z různých zdrojů, bez dříve nutné centralizace, více logickou než fyzickou integraci. Vývoj tak směřuje k distribuovaným informačním systémům. Jejich přednostmi jsou především:

- vysoký operační výkon,
- odolnost proti poruchám,
- sdílení datové základny.

Dominantním projevem sdílení dat je projekt „informační dálnice“. Jde o složitý a technicky náročný projekt, který zabezpečí nejen rychlý přenos velkého množství dat, ale hlavně umožní uživatelům (i GIS) přístup do řady databank se standardizovanými a tedy obecně přístupnými daty.

Za informační superdálnici může být považován transparentní soubor odpovídajících si, vzájemně propojených a velice rychlých sítí, doporučujících aktuální interaktivní data, texty, hlas, video, film, vše jejich tvůrcům a zákazníkům. Informační dálnice bude obsahovat existující a budoucí sítě, technologie, mobilní sítě, GPS, „chytrý hardware“, tedy vše, co umožní řadu operací na informační dálnici. Kombinace informační dálnice a GIS technologií umožní vznik mnoha nových aplikací, a to zejména vzájemné propojení a pružné sdílení dat velkých objemů lokalizovaných na různých místech v krátkém čase.

K dispozici tak budou rozmanitá a aktuální data z nejrůznějších zdrojů (GIS, DPZ, digitální fotogrammetrie, GPS, statistiky aj.), přičemž data budou dostupná pro všechny uživatele. Schopnosti informační dálnice budou aplikovány v kombinaci s vlastnostmi GIS, včetně využití multimédií, vizualizace a dalších technologických prostředků. Kombinace GIS a informační dálnice může zapříčinit vznik mnoha nových aplikací (Tollingerová, 1996).

## 2.4 Data pro GIS

Obecně to, co vkládáme do databází GISu a co pomocí GISu zpracováváme, bude dále označováno pojmem **data**. Výsledky zpracování těchto dat GISem budeme označovat pojmem informace. Přitom je nutné si uvědomit, že to, co jednou získáme jako nové informace, může být ihned použito jako vstupní data pro další analýzy.

Údaj (data) je obraz vlastností objektu, vhodně formalizovaný přenos, interpretaci nebo zpracování prostřednictvím lidí nebo automatů... Informace je význam, který člověk přisuzuje údajům (datům).

Význam je datům přiřazován na základě znalostí, avšak na základě získaných informací zpřesňujeme své znalosti, respektive získáváme nové. Vztah znalostí a informací je proto dvojaký.

V souvislosti s daty se dnes hojně používá i pojem metadata. Metadata jsou data, popisující obsah, reprezentaci, rozsah (prostorový i časový), prostorový referenční systém, kvalitu a administrativní, případně i obchodní aspekty využití digitálních dat.

Jsou to tedy údaje, které potřebuji k tomu, aby byla popisovaná data použita odpovídajícím způsobem, tj. předešlo se jejich chybnému využití (angl. misuse).

Stejně jako se dneska hojně diskutuje pojem metadata, je jen otázkou času, kdy se začne diskutovat i o pojmech (ale samozřejmě nejen o pojmech) metainformace a metaznalosti. Tak jako metadata upřesňují možné použití data a tím i okruh a kvalitu informací, které mohou být z dat získány, tak metainformace budou blíže popisovat

vlastní informace a umožní uživateli usoudit na možné znalosti o modelovaném prostředí, které může využitím těchto informací získat (Rapant, 2002).

Zdroji dat jsou všechny dostupné a využitelné soubory informací o zájmovém území.

Jako zdroje dat mohou sloužit:

- mapy (základní, státní, topografické, tématické, účelové, geografické),
- plány, náčrty, výkresy,
- výstupy z CAD (mapy a jiné výkresy v digitální formě, digitální modely terénu, aj.),
- informace z jiných informačních systémů, statistické ročenky, zprávy, slovníky, rejstříky, přehledy, archivní údaje aj. (Smutný, 1998).

## **2.5 Druhy geografických informačních systémů**

Definice GIS není jednotná, což bylo uvedeno v jedné z předchozích kapitol. Důvodem, proč je tolik nejednotných definic je samotný obsah GISů, jenž je tvoře technologiemi, metodologií i vlastní aplikací. Množina GIS zahrnuje tyto systémy – viz níže.

### **2.6.1 Systémy pro digitální mapování (CAM – Computer Aided Mapping)**

Tyto systémy pokrývají oblast pořizování a správy digitální mapy. Začínají nahrazovat klasické metody tvorby a údržby mapy. Mají rozsáhlé editační možnosti a jsou většinou součástí či nadstavbou CAD (Computer Aided Design, Drafting) systémů. Do skupiny CAM patří také systémy pro ruční, poloautomatickou a automatickou vektorizaci.

### **2.6.2 Informační systémy o území (LIS – Land Information System)**

LIS umožňují vedení a správu digitálních map. Mapy je možné doplnit o textová data, vesměs ve formě databázových tabulek, s možností jednodušších analýz. Většina těchto systémů pracuje s daty ve vektorové formě. Spojení databáze s prvky výkresu je prostřednictvím jednoznačného identifikátoru. Systémy neumí řešit topologické vztahy mezi objekty. Speciální variantou LIS systémů jsou AM/FM systémy (Automatic Mapping Facility Management) pro správu rozsáhlých sítí (inženýrských, komunikačních apod.), zejména pro města a průmyslové podniky. Bývají problémově orientované (Smutný, 1998).

### **2.6.3 Geografické informační systémy (GIS – Geographical Information System)**

Jedná se většinou o složité, rozsáhlé systémy, často začleněné do počítačové sítě. Vektorově orientované systémy vycházejí z topologického datového modelu. Samozřejmě umožňují i některé operace a analýzy nad rastrem. Naopak rastrově orientované GISy zajišťují import dat ve vektorovém formátu, což rozšiřuje možnosti analýz. Nejmodernější systémy dovolují provádět modelování a analýzu typu: „Co se stane když, ...?“ (What if, ...) (Smutný, 1998).

Poslední vývoj svědčí o tom, že uživatelé, zvláště z podnikové sféry, také přestali vnímat informační systém v klasickém ekonomickém a manažerském pojetí jako něco odděleného od geografických informačních systémů. Pojetí GIS a IS se velmi sbližuje a na tyto požadavky reagují i dodavatele technologií (Tuček, 1998).

### **3 Použitá metodika**

Hlavním cílem diplomové práce je analýza intenzity cestovního ruchu ve sledovaném území včetně hodnocení atraktivity jednotlivých destinací a potenciálu území pro jeho turistické využití.

Následující cíle navazují na předchozí analýzu a jsou z nich vyvozena doporučení pro další vývoj cestovního ruchu v oblasti, včetně návrhů konkrétních turistických produktů.

#### **3.1 Pracovní hypotézy**

Sledované území středního Pootaví, které bude podrobněji popsáno v následujících kapitolách, je v současnosti využíváno pro trávení volného času převážně v letním období a to za účelem aktivní dovolené. Řeka Otava a její blízké okolí je vyhledávanou atraktivitou především pro milovníky vodních sportů a pro příznivce cyklistiky. V blízkém okolí řeky jsou budovány cyklostezky, na něž kontinuálně navazují další cyklostezky a cyklotrasy, jež propojují celé sledované území.

Ve skutečnosti je ale hlavní atraktivitou celé oblasti je řeka Otava. A to se promítá i do intenzity cestovního ruchu – čím dále se obec od řeky nachází, tím méně je pro turisty přitažlivá a to se následně odráží i v klesající nabídce služeb cestovního ruchu ve větší vzdálenosti od řeky. Nabídka těchto služeb se navíc soustředí do větších obcí nebo do míst, kde se nachází další turistická atraktivita nebo do sousedních měst, která těsně sousedí se sledovaným územím.

### **3.2 Metodika práce**

Prvním krokem k vytvoření této diplomové práce bylo studium odborné literatury, která se týká cestovního ruchu, programu ArcGIS a studium literatury, která popisuje sledované území. Součástí tohoto kroku je i studium vhodných metod, pro zhodnocení intenzity cestovního ruchu v oblasti. Následně bylo provedeno vlastní sledování terénu pro analýzu služeb cestovního ruchu, úrovně vybavenosti území turistickou infrastrukturou a zjištění jejích nedostatků a dále pak pro analýzu přírodních, kulturních, společenských atraktivit a sportovních zařízení v daném území.

Následující fází je konsolidace zjištěných informací a jejich zpracování pomocí matematicko-statistických metod a zároveň za použití programu ArcGIS včetně jeho nadstaveb.

Další část práce je věnována dotazníkovému šetření z hlavních center sledovaného území, které posloužilo jako základ k následujícímu zhodnocení této oblasti, zejména jejích předností a nedostatků, a které posloužilo jako základ pro tvorbu návrhů dalšího možného využití této oblasti cestovním ruchem a pro tvorbu nového produktu cestovního ruchu.

## 4 Situační analýza

### 4.1 Vymezení regionu středního Pootaví a jeho členění

Pootaví, v literatuře uváděné jako území rozkládající se podél toku řeky Otavy od Čeňkovy pily až po Zvíkov, je pro účely této diplomové práce přesněji vymezeno. Vymezené území se rozprostírá podél středního toku řeky Otavy, proto se o něm dále bude hovořit jako o středním Pootaví. Střední Pootaví tvoří mikroregion Svazek obcí středního Pootaví a svazek obcí (dále jen Prácheňsko), jež jsou členy Zájmového sdružení právnických obcí Prácheňsko. Podoba vymezeného území je zobrazena na mapě č. 1, která zobrazuje zastoupené mikroregiony.



### 4.1.1 Svazek obcí středního Pootaví

Základní údaje:

#### Svazek obcí Středního Pootaví

- IČ 70520097
- Sídlo: OÚ Katovice, Husovo náměstí 5, 387 11 Katovice
- Web: <http://www.strakonicko.net/mrspootavi/>

Účelem spolupráce zúčastněných obcí je především realizace projektů v rámci LEADER +, které si vyžadují spolupráci veřejné správy, neziskové sféry a podnikatelů. Cílem této spolupráce je rozvoj zapojených obcí.

Svazek obcí středního Pootaví je mikroregion, který leží na území okresu Strakonice v Jihočeském kraji při hranici s okresem Klatovy Plzeňského kraje. Zahrnuje obce Horní Poříčí (Dolní Poříčí), Katovice, Krty-Hradec, Kalenice, Kladruby, Krejnice, Mnichov, Novosedly, Pracejovice (Makarov), Strašice (Škůdra), Střelské Hoštice (Kozlov, Sedlo, Střelskohoštická Lhota), Štěchovice, Volenice (Ohrazenice, Tažovice, Tažovická Lhota, Vojnice), Zvotoky a dále části města Strakonice – Dražejov, Střela a Virt, jenž spadá pod katastrální území Střely. Svazek obcí Středního Pootaví sousedí s DSO Blatenska, DSO Dolního Pootaví, DSO Šumavského Podlesí, Prácheňsko, z. s. p. o. (včetně Sdružení obcí Radina), MAS Pošumaví a zejména s DSO Strakonicko, jejímž centrem jsou Strakonice, jedno z nejvýznamnějších měst v okolí.

Podle údajů Českého statistického úřadu žilo na území mikroregionu k 31. prosinci 2006 celkem 6 272 obyvatel. Rozloha mikroregionu je téměř 123 km<sup>2</sup> (12 267 ha). Hustota obyvatelstva se tedy k tomuto datu pohybovala na úrovni 51,13 obyvatel/km<sup>2</sup>. Srovnání obcí podle počtu obyvatel, rozlohy a hustoty osídlení je uvedeno v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Charakteristika Svazku obcí středního Pootaví

| Název obce       | Počet obyvatel * | Rozloha obce (km <sup>2</sup> ) * | Hustota obyvatelstva |
|------------------|------------------|-----------------------------------|----------------------|
| Dražejov         | 1290             | 5,70                              | 51,29                |
| Horní Poříčí     | 306              | 7,05                              | 43,39                |
| Kalenice         | 89               | 4,13                              | 21,55                |
| Katovice         | 1325             | 9,58                              | 138,30               |
| Kladruby         | 142              | 4,56                              | 31,13                |
| Krejnice         | 68               | 3,46                              | 19,65                |
| Krty-Hradec      | 117              | 4,95                              | 23,66                |
| Mnichov          | 240              | 8,31                              | 28,87                |
| Novosedly        | 347              | 8,44                              | 41,10                |
| Pracejovice      | 299              | 8,00                              | 37,37                |
| Strašice         | 182              | 8,12                              | 22,39                |
| Střela           | 117              | 2,35                              | 49,77                |
| Střelské Hoštice | 903              | 20,84                             | 43,34                |
| Štěchovice       | 226              | 7,29                              | 31,00                |
| Volenice         | 557              | 15,95                             | 34,91                |
| Zvotoky          | 64               | 3,93                              | 16,29                |
| <b>Celkem</b>    | <b>6272</b>      | <b>122,67</b>                     | <b>51,13</b>         |

Zdroj: Český statistický úřad (data k 31. 12. 2006)

Z tabulky č. 1 vyplývají zajímavé skutečnosti. Nejlidnatějšími obcemi oblasti jsou Dražejov, Katovice, které mají přes 1000 obyvatel a Střelské Hoštice, které se k této hranici blíží. Tato obec je i plošně nejrozsáhlejší s více než 2000 hektary. Jediná obec, která rozlohou překračuje hranici 1000 hektarů jsou Volenice s necelými 1600 ha. Co se týče hustoty obyvatelstva, panují v celém mikroregionu diametrální rozdíly. Průměr všech obcí byl 31. prosinci 2006 sice 51,13 obyvatele na km<sup>2</sup>, avšak na hranici tohoto průměru se ocitají pouze dvě obce – Dražejov a Střela. Z tabulky dále vyplývá, že Katovice jsou oproti ostatním obcím silně nadprůměrné. Hustota obyvatelstva v této obci je téměř 140 obyvatel na km<sup>2</sup>, tedy téměř 3x více než je průměr. Oproti tomu

Zvotoky se svými 16,29 obyvateli na km<sup>2</sup> jsou hluboko pod průměrem. Jinými slovy, vysoký stupeň koncentrace obyvatelstva se nachází v několika málo obcích.

#### **4.1.2 Prácheňsko**

Základní údaje: Prácheňsko, z. s. p. o.

- Sídlo: Prácheňsko, z. s. p. o., Mírové Náměstí 1, 341 01 Horažďovice
- Web: <http://www.sumavanet.cz/horazdovice/mrprachensko.asp>

Cílem sdružení je společná propagace regionu, podpora rozvoje místního průmyslu a řemesel a vytváření podmínek pro poskytování sociálních služeb, využití potenciálu cestovního ruchu v této oblasti a tím zajištění trvale udržitelného rozvoje. Dalším cílem je společná péče o venkovské památky.

Slavník, z. s. p. o.

- Sídlo: Slavník, z. s. p. o., Malý Bor 146, 341 01 Malý Bor
- Web: <http://www.slavnik.jz.cz/>

Sdružení vzniklo za účelem všestranného rozvoje regionu a za možností koordinace činností s cílem efektivního využití různých podpůrných prostředků. Zároveň je snahou sdružení i vzhledem k poloze při hranici s Bavorskem přeshraniční spolupráce.

Prácheňsko pro účely této práce tvoří sdružení obcí mikroregionu Slavník, jenž zahrnuje obce: Břežany, Hradešice, Kovčín, Kvášňovice, Malý Bor, Maňovice, Myslív, Olšany, Pačejov a další obce, jež jsou zároveň jako mikroregion Slavník členy Zájmového sdružení právnických osob Prácheňsko. Těmi obcemi jsou Horažďovice, Chanovice, Oselce, Rabí, Slatina, Svěradice, Velké Hydčice a Velký Bor. Celé toto území se rozprostírá z větší části v okrese Klatovy a z menší části v okrese Plzeň-jih Plzeňského

Podle údajů Českého statistického úřadu žilo na území Prácheňska o rozloze 251,93 km<sup>2</sup> (251972,7 ha) k 31. 12. 2006 celkem 12698 obyvatel. Hustota obyvatelstva se k tomuto datu pohybovala na úrovni 50,40 obyvatel/km<sup>2</sup>, což je o něco málo méně než u mikroregionu Středního Pootaví. Oproti tomuto je tento region je 2x větší jak do rozlohy, tak co do počtu obyvatel. Srovnání obcí podle počtu obyvatel, rozlohy a hustoty osídlení tohoto území je uvedeno v tabulce č. 2 na následující stránce.

Tabulka č. 2 – Charakteristika obcí Prácheňska

| Název obce    | Počet obyvatel * | Rozloha obce (km <sup>2</sup> ) * | Hustota obyvatelstva |
|---------------|------------------|-----------------------------------|----------------------|
| Břežany       | 169              | 10,44                             | 16,18                |
| Hejná         | 153              | 6,70                              | 22,85                |
| Horažďovice   | 5729             | 43,02                             | 133,16               |
| Hradešice     | 413              | 14,85                             | 27,82                |
| Hradiště      | 258              | 13,62                             | 18,95                |
| Chanovice     | 713              | 19,68                             | 36,24                |
| Kejnice       | 118              | 3,70                              | 31,86                |
| Kovčín        | 89               | 4,82                              | 18,47                |
| Kvášňovice    | 127              | 4,42                              | 28,74                |
| Malý Bor      | 570              | 15,08                             | 37,80                |
| Maňovice      | 55               | 2,83                              | 19,43                |
| Myslív        | 433              | 15,74                             | 27,50                |
| Nezdřev       | 118              | 3,11                              | 37,94                |
| Olšany        | 204              | 3,18                              | 64,12                |
| Oselce        | 360              | 14,79                             | 24,35                |
| Pačejov       | 793              | 16,63                             | 47,69                |
| Rabí          | 466              | 14,30                             | 32,60                |
| Slatina       | 116              | 5,64                              | 20,56                |
| Svéradice     | 354              | 11,17                             | 31,68                |
| Velké Hydčice | 235              | 5,12                              | 45,94                |
| Velký Bor     | 562              | 17,84                             | 31,50                |
| Žichovice     | 663              | 5,25                              | 126,26               |
| <b>Celkem</b> | <b>12698</b>     | <b>251,93</b>                     | <b>50,40</b>         |

Zdroj: Český statistický úřad (data k 31. 12. 2006)

Obcí Prácheňska, která se může chlubit všemi nej, je dle výše uvedených údajů město Horažďovice. Z ostatních obcí je jen 5 zástupců, kteří měli k poslednímu prosincovému dni roku 2006 více než 500 stálých obyvatel. Jsou jimi obce Chanovice, Malý Bor,

Pačejov, Velký Bor a Žichovice. Žichovice se i jako jediné mohou měřit s Horažďovicemi co se týče hustoty obyvatelstva. Obě obce překračují průměr regionu, který byl na úrovni 50,40 obyvatel na km<sup>2</sup>, více než 2x. Jedinou další obcí s nadprůměrnou hodnotou byly Olšany (64,12 obyvatel na km<sup>2</sup>). Nejmenšími obcemi co do počtu obyvatel byly na konci roku 2006 Maňovice a Kovčín s ani ne 100 stálými obyvateli. Maňovice jsou i svou rozlohou nejmenší obcí regionu a spolu s Břežany, Kovčínem a Hradištěm byly i nejdříve osídlené s necelými 20 obyvateli na km<sup>2</sup>.

## **4.2 Dopravní dostupnost středního Pootaví**

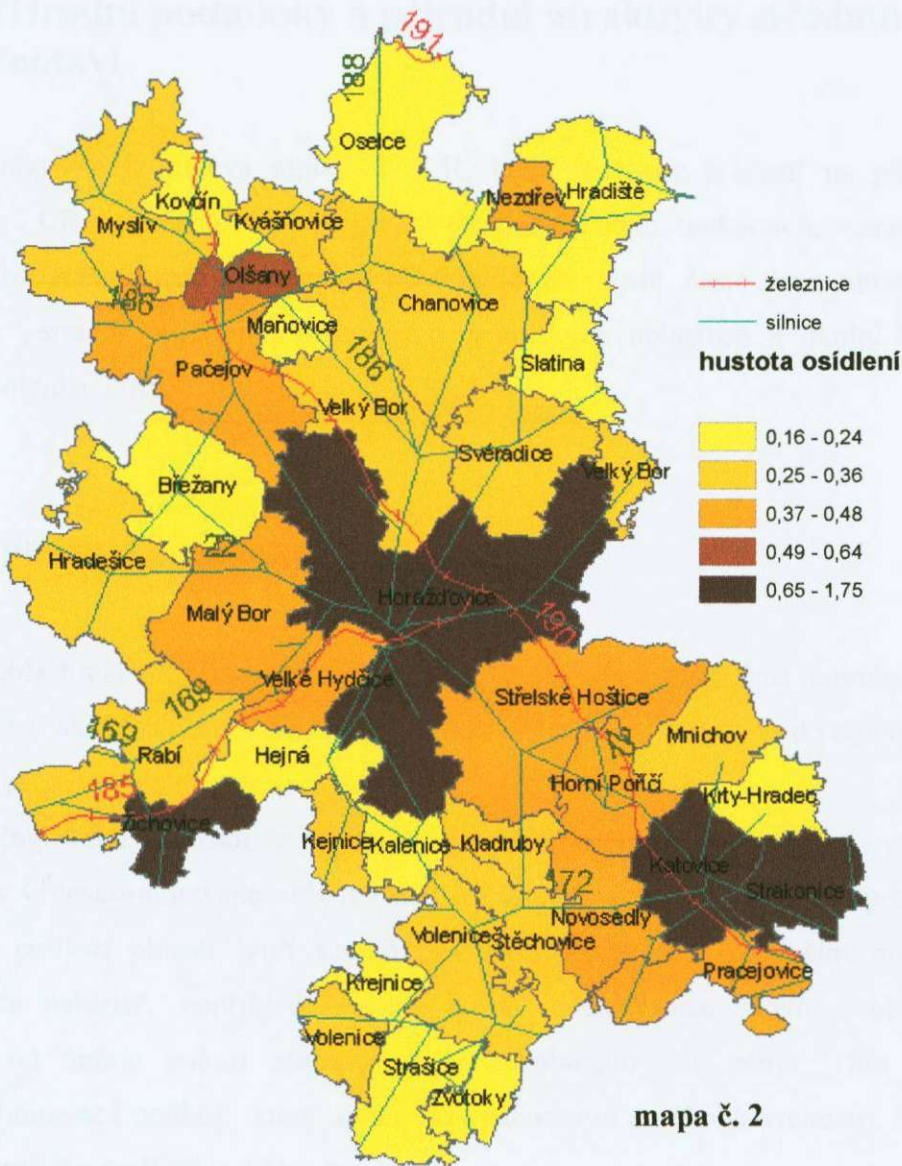
Vymezeným územím prochází dvě významné dopravní cesty. Silnice I. třídy č. 22 se v Plzeňském kraji napojuje na mezinárodní (evropskou) E53, jež spojuje Plzeň s Bavorskem a v Jihočeském kraji navazuje na mezinárodní silnici E49, která je spojnicí západočeské metropole, jihočeského krajského města České Budějovice a rakouské metropole Vídní.

Ve střední Pootaví na této dopravní cestě (na I/22) leží ve směru od Českých Budějovic do Plzně obce Dražejov, Střela, Katovice, Horní Poříčí, Střelské Hoštice, Horažďovice, Velký Bor, Pačejov a Kovčín. V Horažďovicích na tuto cestu navazuje silnice II. třídy č. 169, vedoucí do Sušice, silnice II. třídy č. 188, která je spojnicí mezi silnicí I/22 a mezinárodní silnicí E49 vedoucí do Nepomuku a poslední silnice II. třídy č. 139, spojující Horažďovice s městem Písek v Jihočeském kraji.

Nejvýznamnější železniční cestou v regionu střední Pootaví je trať č. 190, spojující krajská města České Budějovice a Plzeň. Vzhledem k sídelnímu charakteru projíždí sledovaným územím pouze osobní vlaky, které stávají ve směru od Českých Budějovic do Plzně v obcích Pracejovice, Katovice, Horní Poříčí (zastávka Dolní Poříčí), Střelské Hoštice, Horažďovice, Velké Bor, Jetenovice a Pačejov. Spěšné vlaky se v regionu zastavují pouze v jediném městě středního Pootaví, v Horažďovicích. Zde se také

na tuto železniční cestu napojuje trať č. 185, na níž leží obce Velké Hydčice a Žichovice, a která vede do Sušice a dále do Klatov.

Z hlediska individuálního cestovního ruchu je pro tuto oblast důležitá i hustá síť méně frekventovaných a dopravně méně významných silnic, které jsou buď součástí cyklotras, anebo na ně volně navazují i nadále budované cyklostezky.



Na mapě č. 2 je kromě hustoty silniční a železniční sítě zachycena i hustota osídlení jednotlivých katastrálních území. Ta je nejvyšší v jediném městě středního Pootaví – v Horažďovicích, v městysi Katovice, městských částí Strakonice – Dražejov a Střela a v Žichovicích.

## **4.3 Přírodní podmínky a přírodní atraktivita středního Pootaví**

Přírodní atraktivita je taková atraktivita CR, která motivuje k účasti na přírodně-orientovaném CR a spočívající v zajímavých (resp. zvláštních, unikátních, význačných, výjimečných) vlastnostech či prvcích přírodního prostředí, často koncentrovaných v národních parcích, přírodních rezervacích, v horských oblastech a okolní krajině (Pásková, Zelenka, 2002).

### **4.3.1 Přírodní podmínky**

Sledovaná oblast leží v klimaticky mírném pásu, přesto charakter počasí je proměnlivý. Území spadá z větší části do vlhké či mírně vlhké oblasti, ve které se vyskytuje nejnižší oblačnost z celých jižních Čech.

Z geomorfologického hlediska se region a jeho okolí rozprostírá na České vysočině, z větší části v česko-moravské subprovincii a částečně i na šumavské subprovincii. Geologické podloží oblasti tvoří kromě prvohorních vyvřelin především množství vápencových nalezišť, například v okolí města Horažďovice. Celé Pootaví se rozprostírá od hranic pohoří Šumava až k Českobudějovické pánvi. Tuto oblast nazýváme Šumavské podhůří, které utváří řada pahorkatin a několik vrchovin. Střední výška Šumavského podhůří je 634,4 m.

Šumavské podhůří má ráz otevřené členité krajiny, které je rozděleno na množství polních a lučních ploch střídající se s nesouvislými lesními porosty. Z minulosti se

naštěstí dochovaly i dubohrabové háje a bučiny. Okolí toku řeky Otavy lemuje množství převážně listnatých stromů.

Z hydrologického hlediska je nejvýznamnějším tokem Otava, která odvádí prakticky všechny vody z oblasti. Vzniká u Čeňkovy Pily na Šumavě soutokem Vydry a Křemelné a do Vltavy se vlévá v Orlické přehradě. Nejvýznamnějším přítokem zprava je Volyňka, z dalších to jsou Nezdecký a Novosedelský potok, zleva Lomnice, z méně významných Černíčský, Březový, Řepický a Brložský potok. Volyňka, pramenící na šumavské Světlé hoře, vtéká do Otavy ve Strakoniciích.

Jedním z lákadel regionu kromě krajiny samotné a památek je i jeho fauna. Ta je úzce spojena s hlavním vodním tokem Pootaví. Řeka Otava díky své čistotě není jen domovem vzácných vodních živočichů, ale i pro mnohé druhy ptáků. Mezi nejvzácnější vodní živočichy, kteří se na řece usadili, patří zejména perlorodky a vydry. Z ryb je to pstruh obecný a duhový, lipan podhorní a candát obecný, jež se považuje za důkaz čistoty vody. Tok řeky Otavy a zejména rybníky poskytují útočiště pro různé druhy ptáků, kteří si zde vytvořili svá hnízdiště (Soukup, 2003).

### 4.3.2 Řeka Otava

Jelikož Otava prostupuje celým sledovaným územím a je významným činitelem ve vztahu k návštěvnosti, patří mezi nejvýznamnější atraktivity celého Pootaví, s níž jsou spjaty další atraktivity a služby pro návštěvníky.

Délka celé řeky je přibližně 113 kilometrů a od Sušice je zpravidla sjízdná po celý rok. Pro její klidný tok, bez zvláště nebezpečných míst je vhodná pro začínající vodáky.

Tok řeky v celé své délce sleduje několik směrů. Od soutoku až po Sušici se řeka ubírá na sever. Od Sušice směřuje na severovýchod a těsně před Horažďovicemi se stáčí k jihovýchodu. Tímto směrem se ubírá až k soutoku s Blanicí. Nejen směr, ale i charakter toku řeky se mění. Na horním toku je řeka rychlá a místy tvoří peřeje. Od Rejnštejna se řeka zpomaluje a rozšiřuje. Od Sušice tok řeky dále zvolňuje a rozlévá se do otevřené krajiny.

Obtížnost splavení Otavy ve sledovaném území se dá rozdělit do dvou stupňů. Od Sušice po Horažďovice je řeka mírně obtížná, rychlost toku se zde pohybuje v rozmezí od 3 do 5 km/h. Délka této části toku činí 16,4 km. Od Horažďovic a dále až přes Strakonice je řeka klidná se slabě proudícími vodami mezi 2 až 3 km/h. Pro splavení těchto úseků je nutná znalost základního záběru a řízení lodi. Od Sušice po Horažďovice je navíc vhodná znalost včasného přistávání u nenadálých překážek. Téměř do všech míst je možno přepravovat lodě auty. Silnice sleduje řeku takřka podél celého jejího toku. Stanování a táboření je povoleno jen na vyhrazených místech a za podmínek stanovených provozním řádem. Se souhlasem správců pozemků lze tábořit tam, kde to není výslovně zakázáno. Zákaz platí pro les, zemědělskou půdu, rezervace, CHKO, ochranná pásma toků a pozemky tvořící koryto vodního toku. Po celém toku vzniklo několik tábořišť. Většina míst, kde se mohlo nouzově tábořit, má však dnes své majitele, kteří zde obvykle táboření netolerují. Doporučuje se proto využívat pouze veřejných tábořišť, kterých je již dostatečné množství a nabízí i ubytování v chatkách (Novák, 1999).

### 4.3.3 Chráněná území

Chráněná území, ač pro turisty vesměs zapovězená, jsou jedním z prvků krajiny, které dotváří krajinný ráz Pootaví a nelze tak vyloučit jejich eventuelní vliv na zdejší cestovní ruch.

V horní oblasti toku řeky Otavy, poblíž obce Rabí, leží stejnojmenná Evropsky významná lokalita<sup>1</sup>. V katastru obce Rabí se mimo tuto chráněnou oblast nachází přírodní rezervace Čepičná. Pučanka nese jméno po vrchu, na kterém se rozléhá. Je další přírodní rezervací po směru toku řeky Otavy a tvoří ji převážně zalesněný hřbet vrchu tohoto vrchu.

Přírodní rezervace Prácheň v katastru obce Velké Hydčice nese jméno po původním hradu, po němž se dochovala pouze zřícenina. Podobně jako většina přírodních

<sup>1</sup> Evropsky významná lokalita – druh chráněného území soustavy Natura 2000 na ochranu přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, vyhlášený podle směrnice Evropské komise o stanovištích (92/43/EHS) ze dne 21. 5. 1992.

rezervací ve středním Pootaví je tvořena dubohrabovými lesními porosty. Téměř všechny obce, ležící na řece Otavě, mají ve svém území některý z druhů chráněného území. Ne jinak je tomu v případě Horažďovic s přírodní rezervací Svaté Pole. Přibližně 2 km severozápadně od Střelských Hoštic se rozprostírá druhá a zároveň poslední Evropsky významná lokalita ve sledovaném území, která má převážně travinátý ráz. Nebýt včasného zásahu v 90. letech minulého století byly by o Kozlovské stráni zůstaly pouze písemné záznamy. Další a velmi vzácnou přírodní dominantou v těsné blízkosti Otavy je Kněží hora poblíž Dolního Poříčí (493 m. n. m.), která je i součástí přírodní rezervace se zbytky lužního lesa. Nedaleko odtud vzdušnou čarou směrem na východ se nachází plošně malý krajinný prostor se zajímavými biotopy (např. vlhké louky, vápencové výchozy), jehož dominanty tvoří vrchy Divoš a Beranice. Za zmínku dále stojí přírodní rezervace Bažantnice u Pracejovic se zbytky lužního porostu a přírodní rezervace Kuřidlo – zbylá část dubobukového lesa na krystalických vápencích se vzácnými rostlinami. Jediným chráněným územím, jenž neleží v dosahu Otavy, je přírodní rezervace V Morávkách (k. ú. Myslív) s řadou chráněných a ohrožených druhů rostlin.

## 5 Analýza rekreačního potenciálu Pootaví

Analýza rekreačního potenciálu byla rozdělena do dvou částí. Jedna z nich je součástí této kapitoly a zabývá se analýzou rekreačního potenciálu pomocí jednoduchých indexů, sestavených několika autory, kteří se zabývali problematikou cestovního ruchu a jeho dopadů na určitá území.

V 6. kapitole je pak analýza rekreačního potenciálu řešena sofistikovanějším způsobem pomocí programu ArcGIS za využití dostupných dat.

### 5.1 Index ekologické významnosti (ZÚ)

Index ekologické významnosti, někdy též **zatíženost území rekreačním využitím** (Mariot, 1983) udává závislost veškerých ubytovacích kapacit, určených k rekreaci na celkové rozloze katastrální území (dále jen k. ú.) obce. Čím vyšší hodnota indexu, tím vyšší zatíženost k. ú. obce.

|                             |                    |       |                      |
|-----------------------------|--------------------|-------|----------------------|
| Index ZÚ vychází ze vztahu: | $ZÚ = \frac{L}{R}$ | anebo | $ZÚ = \frac{L_a}{R}$ |
|-----------------------------|--------------------|-------|----------------------|

Kde: L – počet lůžek v rekreačních objektech, určených jak pro individuální tak pro hromadnou rekreaci. Konečný počet lůžek tvoří součet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních a lůžek v objektech, určených pro individuální rekreaci. Při stanovení počtu lůžek v těchto objektech pro individuální rekreaci bylo uvažováno s 5 lůžky na každý takový objekt. Tím bylo minimalizováno riziko zkreslení údajů (mapa č. 4),

$L_a$  – počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních (mapa č. 3),

R – rozloha k. ú. v ha.



mapa č. 3



mapa č. 4

Mapa č. 4 zachycuje pouze hustotu lůžek v sledovaném území. Vzhledem k relativně malé ploše obce Horní Poříčí k celkovému počtu lůžek zde nabývá index ekologické významnosti nejvyšší hodnoty. Vezmeme-li v úvahu, že řeka Otava tvoří přirozenou atraktivitu sledovaného území, pak vyšší hodnoty v obcích kolem Otavy nejsou překvapivé. V tomto případě jsou výjimkou obce Malý Bor, Pracejovice, Dražejov a Střela (obce k. ú. města Strakonice). Zde svou roli sehrály jak malý počet lůžek ve všech typech ubytovacích objektů, tak rozloha jednotlivých obcí. Obcí s nejmenším počtem lůžek a tím i s nejnižší hodnotou indexu ekologické významnosti se tak staly Kvášňovice.

Z mapy mimo jiné vyplývá skutečnost, že Střelské Hoštice jsou právě tou obcí, která má ze všech obcí středního Pootaví nejvyšší počet lůžek (celkem 558). Obec Rabí, která je v tomto ukazateli na 2. místě, oproti Střelským Hošticům a Hornímu Poříčí nabízí

všem účastníkům cestovního ruchu ubytování po celou dobu turistické sezóny, a to bez výjimky. Je nutné zmínit fakt, že v Horním Poříčí se nachází Výcvikové středisko Univerzity Karlovy a ve Střelských Hošticích pak škola v přírodě, což jsou objekty, které značně ovlivňují hodnotu indexu. Navíc mohou sloužit všem návštěvníkům pouze po domluvě s majitelem těchto objektů, anebo po skončení nasmlouvaných turnusů pro studenty, resp. pro školáky.

Ve většině obcí, zejména ve větší vzdálenosti od řeky Otavy, není nabídka z hlediska počtu lůžek tak nízká, jak by se dalo usuzovat vzhledem ke skutečnosti, že se v mnoha z těchto obcí nenachází žádné hromadné ubytovací zařízení. Překvapivě tak dochází k tomu, že se obce Maňovice a Nezdřev umístily se svou hodnotou indexu ZÚ na 4. resp. 7. místě.

Na levém obrázku je zobrazena situace, kdy při výpočtu indexu ZÚ bylo počítáno pouze s lůžky v hromadných ubytovacích zařízeních. Při porovnání obou obrázků si nelze nevšimnout, že bez započítání lůžek v objektech individuální rekreace, je oblast Pootaví zatížena nerovnoměrně a většina aktivit, souvisejících s cestovním ruchem, se soustředí k toku řeky Otavy. To je dáno tím, že řeka je nejdůležitější atraktivitou celého sledovaného území.

Mapy č. 3 i č. 4 zároveň nezobrazují další typ ubytování – tzv. kempy. Ty se nachází pouze ve 4 obcích Pootaví, a to ve Velkých Hydčicích (2 kempy o celkové kapacitě 360 míst pro stany a karavany), v Katovicích (40 míst pro stany a karavany), Kozlově – k. ú. Střelské Hoštice (100 míst) a ve Strašicích (40 míst). Důvodem, proč nejsou zahrnuty ve výpočtech jako hromadná ubytovací zařízení, je ten, že tyto kempy nedisponují skutečnými lůžkovými kapacitami.

## 5.2 Defertova funkce

Defertova funkce vyjadřuje intenzitu turistické aktivity na určitém území poměrem populace navštěvující a navštěvované. Zjednodušeně ji lze vyjádřit počtem lůžek na 100 trvale žijících obyvatel (Klufová, 2003).

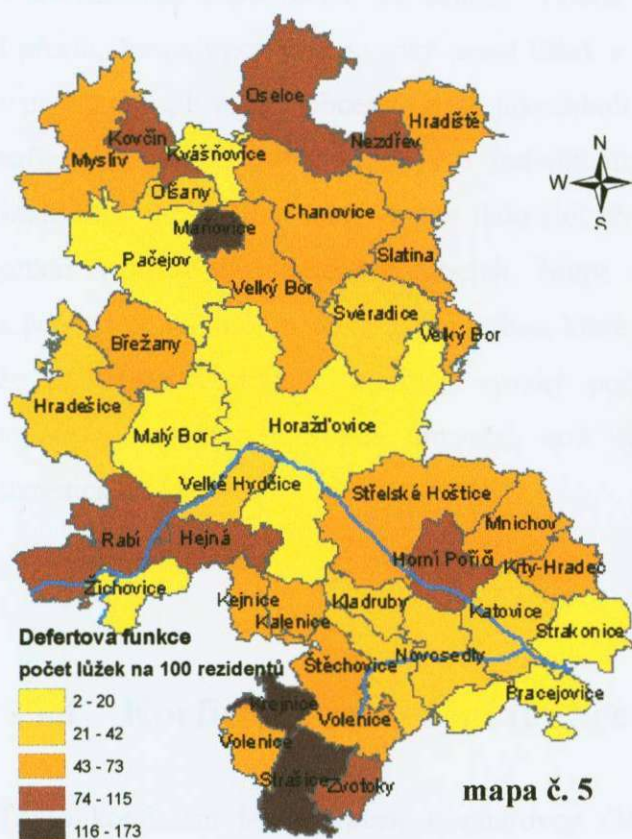
|                                     |                             |       |                        |
|-------------------------------------|-----------------------------|-------|------------------------|
| Defertova funkce vychází ze vztahu: | $D(f) = \frac{L * 100}{PO}$ | anebo | $\frac{L_a * 100}{PO}$ |
|-------------------------------------|-----------------------------|-------|------------------------|

Kde: L – počet lůžek v rekreačních objektech, určených jak pro individuální tak pro hromadnou rekreaci. Viz index ekologické významnosti (ZÚ) – mapa č. 5,

$L_a$  – počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních – mapa č. 6,

PO – počet trvale žijících obyvatel v dané územní jednotce.

Zobrazení této funkce je ovlivněno různými faktory, např. mírou využití lůžkové kapacity, formami cestovního ruchu, sezónností apod. V přímém vztahu mezi růstem tohoto ukazatele je růst alternativního, tzv. iritačního indexu (nevraživost rezidentů vůči návštěvníkům) (Pásková, Šimková, Zelenka, 2007).



Jak již bylo řečeno, mapa č. 4 vyjadřuje poměr počtu lůžek na 100 žijících obyvatel. Nejvyšších hodnot Defertovy funkce bylo dosaženo v obcích Maňovice, Krejnice a Strašice, což je způsobeno dělením přibližně stejně vysokých hodnot. Oproti tomu poměr relativně nízkých hodnot počtu lůžek k relativně vysokým hodnotám počtu residentů měly obce Dražejov a Střela (obě v k. ú. Strakonice), Kvášňovice a Horažďovice nejnižší hodnotu tzv. indexu nevráživosti vůči turistům. Jinými slovy lze říci, že zatímco v těchto obcích jsou turisté vítáni s otevřenou náručí, tak v Maňovicích, Krejnicích a Strašicích turisté mezi místními moc oblíbeni nejsou. Tuto interpretaci by mohlo potvrdit či vyvrátit dotazníkové šetření, zaměřené na zmíněný vztah.

Porovnáním map č. 4 a č. 5 lze vysledovat souvislost mezi vysokými, resp. nízkými hodnotami indexu ekologické významnosti a hodnotami Defertovy funkce v jednotlivých katastrech.

Mapa č. 5 znázorňuje podobnou situaci jako mapa č. 3. Nejvyšší hodnoty vykazují obce Horní Poříčí, Rabí a Střelské Hoštice, což je způsobeno vysokým počtem lůžek

v hromadných ubytovacích zařízeních. Včetně již zmíněných obcí existují ty, které i přesto, že mají poměrně vysoký počet lůžek v těchto zařízeních (např. Horažďovice), v podstatě splývají s obcemi bez jakýchkoli kapacit v hromadných ubytovacích zařízeních. Lůžka v objektech pro individuální rekreaci nejsou na tomto obrázku zachycena. Podle této mapy by se dalo říci, že s nejvyšší apatií vůči turistům se lze setkat v tmavě znázorněných obcích. Mapa č. 5 tento výklad částečně vyvrací a poukazuje na jiné, méně atraktivní obce, které jsou touto apatií zasaženy právě proto, že se v nich vyskytuje relativně vysoký počet objektů pro individuální rekreaci v poměru s počtem místních obyvatel, což vyplývá z údajů zveřejněných Českým statistickým úřadem.

### 5.3 Koeficient rekreační funkce území (KRF)

Tento koeficient byl sestaven Kuchařovou (1984) a kvantifikuje stav individuální rekreace v jednotlivých k. ú. Pro účely této práce je tento index použit pro vyjádření dopadu jak individuální tak i hromadné rekreace na celkovou rekreační funkci územní jednotky.

Hodnoty, které z něj vychází, určují rekreační funkci územní jednotky. Hodnoty vyšší než 2 zde znázorňují nadprůměrnou rekreační funkci.

|                              |                                          |       |                                      |
|------------------------------|------------------------------------------|-------|--------------------------------------|
| Index KRF vychází ze vztahu: | $KRF = \frac{L}{RP} \times \frac{R}{PO}$ | anebo | $\frac{L_a}{RP} \times \frac{R}{PO}$ |
|------------------------------|------------------------------------------|-------|--------------------------------------|

- Kde: L – počet lůžek ve všech typech rekreačních objektů, viz. index ZÚ (mapa č. 7),  
L<sub>a</sub> – počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních (mapa č. 8),  
R – rozloha území v ha,  
RP – rekreační plocha v ha (součet vodních, lesních, lučních a pastvinných ploch a ploch trvalých kultur – zahrady, sady, pivnice, vinice),  
PO – počet trvale žijících obyvatel v dané územní jednotce.



V pracích Kuchařové, 1984; Vágnera, 1999; Fialové, 2000 jsou hodnoty vyšší než 2 uváděny jako hodnoty nadprůměrné (Klufová, 2003). Průměrná hodnota tohoto indexu (na mapě č. 7) Pootaví je 1,42, což lze označit za poměrně vysokou rekreační funkci této oblasti. Tato hodnota je navíc překročena v 16 obcích Pootaví, což představuje 43% celého sledovaného území. Hodnoty nadprůměrné, tzn. vyšší než 2, bylo dosaženo pouze v 5 obcích. Zároveň lze říci, že v obcích s hodnotou indexu vyšší než 1,42 je dosaženo určité hranice, kde už není moc příležitostí pro rozšiřování ubytovacích kapacit. Aktivita vedené tímto směrem by se tedy měly orientovat do zbylých obcí regionu, zejména do Horažďovic a Žichovic, kde existují rezervy pro další růst.

Maximální, nebo též nadprůměrnou hodnoty (4,51) rekreační funkce je dosaženo v obci Horní Poříčí, což je způsobeno poměrně vysokým počtem lůžek v porovnání s ostatními obcemi ale i díky menší rozloze daného k. ú.

Horažďovice, jako jediné město ve sledovaném území, dosahují hodnoty 0,20 rekreační funkce. Tato hodnota, ač vychází z počtu 434 lůžek (3. nejvyšší počet ve sledovaném území), je silně ovlivněna velkou rozlohou Horažďovic. Nepatrných hodnot indexu KRF kromě zmíněných Horažďovic dosahují obce Dražejov a Střela (k. ú. Strakonice), Kvášňovice, Pačejov a Pracejovice. Důvodem, proč právě 4 obce podél řeky dosahují takových výsledků, může být skutečnost vysoké konkurence v sousedních obcích, které na sebe vážou většinu návštěvníků, kteří do této oblasti směřují.

Mapa č. 8 zobrazuje situaci, kdy do počtu lůžek nejsou zahrnuty objekty individuální rekreace. Na něm je zcela patrné rozmístění ubytovacích kapacit hromadných ubytovacích zařízení. To v podstatě kopíruje tok řeky Otavy. Mimo tuto oblast, tedy v severní části území a některých okrajových územích se tyto formy ubytování prakticky nevyskytují. Důvodem této skutečnosti je velmi malý počet turistických atraktivit v těchto oblastech, anebo jako v případě Pracejovic je hlavním důvodem blízkost okresního města, které disponuje nabídkou hromadných forem ubytování.

## **5.4 Koeficient zbylého rekreačního potenciálu (ZRP)**

Ve vztahu ke koeficientu rekreační funkce (KRF) území znázorňuje tento koeficient potenciál dalšího rozvoje s dosavadním využitím rekreačních možností. Tento koeficient je opoziční k KRF a měl by tak platit vztah, že čím větší je ZRP, tím menší je KRF a naopak. Čím vyšší hodnota ZRP, tím vyšší potenciál pro růst rekreačních možností v území. Pro důvěryhodnější vyobrazení možností dalšího rozvoje území je v této práci využit index  $ZRP_{(1)}$ . Díky jeho užití dochází k nejmenšímu zkreslení na rozdíl od užití indexu ZRP. Pro lepší ilustraci důvodu této volby poslouží srovnání mapy č. 9, zobrazující index ZRP a mapy č. 10, zachycující vhodnějšího indexu  $ZRP_{(1)}$ .

Index ZRP vychází ze vztahu: 
$$ZRP = \frac{RP}{L} \times \frac{R}{PO} \quad \text{anebo} \quad ZRP_{(1)} = \frac{RP}{R} \times \frac{1}{HZ}$$

Kde: L – počet lůžek v rekreačních objektech,

R – rozloha území v ha,

RP – rekreační plocha v ha (součet vodních, lesních, lučních a pastvinných ploch a ploch trvalých kultur – zahrady, sady, pívnice, vinice),

PO – počet trvale žijících obyvatel v dané územní jednotce,

HZ – počet obyvatel na hektar určitého k. ú.

Kuchařová (1984) sestavila stupnici hodnot, která slouží k porovnání území se značně rozdílnou rozlohou. Tato stupnice je znázorněna v tabulce č. 3 – možnosti dalšího rozvoje individuální rekreace. Pro účely této práce není tato stupnice dostatečně relevantní vzhledem k tomu, že je zde operováno jak s individuální rekreací tak i s rekreací hromadnou. Krajní hodnoty v tabulce č. 4 jsou sestaveny pomocí kvintilů programem ArcView 9.2.

Tabulka č. 3 – Stupnice hodnot

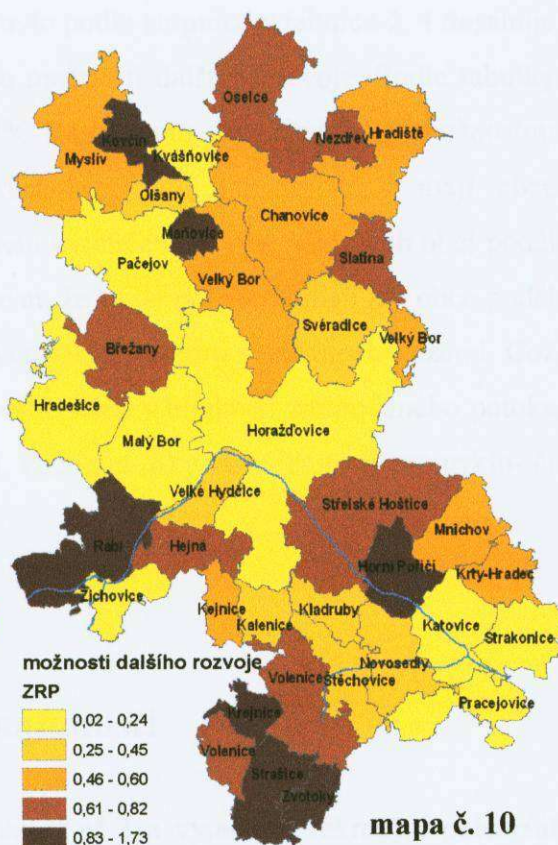
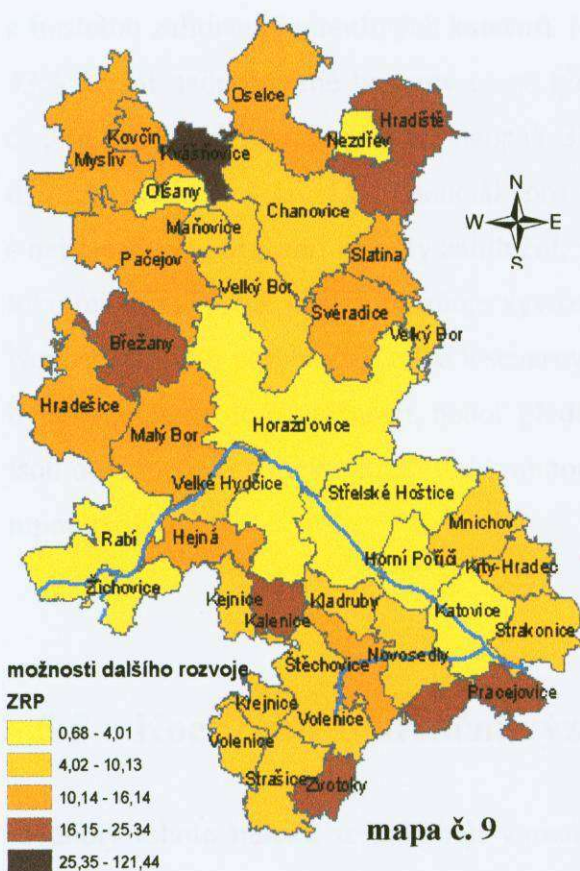
| Interval ZRP | Možnosti rozvoje |
|--------------|------------------|
| 0,00 – 0,99  | Malé             |
| 1,00 – 1,99  | Nižší            |
| 2,00 – 3,99  | Střední          |
| 4,00 – 5,99  | Nadprůměrné      |
| 6,00 – 9,99  | Velké            |
| 10,00 +      | Maximální        |

Zdroj: Kuchařová, 1984

Tabulka č. 4 – Stupnice hodnot

| Interval ZRP | Možnosti rozvoje |
|--------------|------------------|
| 0,00 – 0,24  | Malé             |
| 0,25 – 0,45  | Průměrné         |
| 0,46 – 0,60  | Nadprůměrné      |
| 0,61 – 0,82  | Velké            |
| 0,83 +       | Extrémní         |

Zdroj: autor, 2009



Už na první pohled je patrné, že na pravém obrázku je více možností pro rozvoj obcí. Kdybychom vycházeli z mapy č. 9, znamenalo by to, že obce zejména podél toku Otavy a další obce znázorněné žlutou barvou mají malé možnosti dalšího rozvoje. To by ovšem odporovalo tvrzení, že indexy ZRP a KRF jsou ve vzájemné opozici. I vzhledem k tomuto tvrzení je vhodnější vyobrazení na mapě č. 10. Použijeme-li stupnici v tabulce č. 3, znamenalo by to, že obec Kvášňovice má přímo astronomické možnosti pro další potenciální růst rozvoje. Tento výsledek patrně vychází ze skutečnosti, že tato obec má teoreticky pouhých 5 lůžek určených k individuální rekreaci. Uvědomíme-li si s jakými obcemi přichází Kvášňovice do srovnání, nelze se s touto stupnicí ztotožnit. Navíc by podle této stupnice vše nasvědčovalo tomu, že v obcích kolem Otavy už prakticky nejsou další možnosti pro rozvoj tohoto území. Tento závěr nám zčásti vyvrací mapa č. 10, která nepracuje s daty lůžkových kapacit jako tomu je u mapy č. 9. Na mapě č. 10 je uvažováno pouze s rekreační plochou

a hustotou zalidnění jednotlivých katastrů. Navíc podle stupnice v tabulce č. 4 dosahuje 43% území nadprůměrné hodnoty co se týče možnosti dalšího rozvoje. Podle tabulky č. 3 a zde uvedené stupnice by naopak 32% území bylo s maximálními možnostmi dalšího rozvoje. Nejvyšší potenciál pro růst tak podle tabulky č. 4 mají obce s nejmenšími hodnotami hustoty zalidnění, není vyloučen ani růst některých obcí podél toku řeky Otavy, ale navíc umožňuje vyvozovat, že vyšší potenciál mají jak obce podél Novosedelského potoka, tak obce v severovýchodním sektoru sledovaného území. Což by spíše odpovídalo skutečnosti, neboť především obce v blízkosti zmiňovaného potoka jsou obklopeny turisticky atraktivní krajinou, vhodnou díky své členitosti pro cyklo- či hipoturistiku.

Obrázek 1: Mapa území sledovaného území

### 5.5 Koeficient rekreační významnosti

Hodnoty tohoto indexu se pohybují v rozmezí 0 až 1 a vyjadřuje rekreační potenciál územní jednotky z hlediska struktury ploch. Tento potenciál vychází z násobku přiřazeného koeficientu a jednotlivého typu plochy. Celý vztah tohoto indexu vychází z následujícího vzorce.

Index KRV vychází ze vztahu:

$$KRV = \frac{REDP}{R}$$

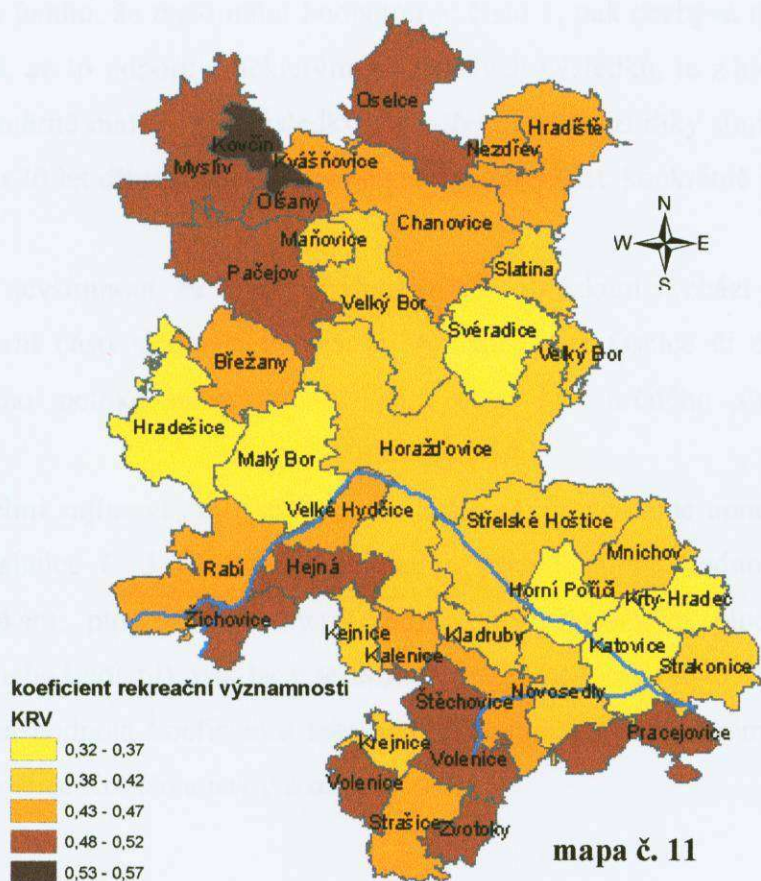
Kde: REDP – redukováná plocha k. ú. (koeficient \* výměra plochy v rámci k. ú.)

R – celková plocha k. ú.

Koeficienty, použité pro výpočet tohoto indexu, jsou uvedeny v tabulce č. 5 a jejich hodnoty byly upraveny, aby tak lépe odpovídaly rekreačnímu významu jednotlivých typů ploch ve sledovaném území.

| Typ plochy                            | Koeficient<br>– původní | Koeficient<br>- úprava | Koeficient<br>- radikálně |
|---------------------------------------|-------------------------|------------------------|---------------------------|
| Orná půda                             | 0,2                     | 0,2                    | 0                         |
| Trvalé kultury (zahrady, sady, apod.) | 0,7                     | 0,7                    | 0,8                       |
| Louky                                 | 0,7                     | 0,7                    | 1                         |
| Lesy                                  | 1                       | 0,7                    | 0,7                       |
| Vodní plochy                          | 0,7                     | 1                      | 1                         |
| Zastavěné plochy                      | 0                       | 0                      | 0,4                       |
| Ostatní plochy                        | 0,4                     | 0,4                    | 0,3                       |

Zdroj: Bičík, 1988 – upraveno



Na mapě č. 11 jsou jednotlivým katastrálním územím přiřazeny hodnoty rekreační významnosti z tabulky č. 5 – sloupec „Koeficient - úprava“. Vycházíme-li ze skutečnosti, že maximální hodnotou je číslo 1, pak pouze 6 obcí dosahuje alespoň polovičních hodnot a žádná z obcí nemá nižší koeficient než hodnota 0,32. Tuto skutečnost lze tedy ohodnotit pozitivně a je možné říci, že neexistuje jediná obec ve sledovaném území, která by měla nulový význam z hlediska významu pro rekreaci. A zároveň je možné říci, že celé území je rovnoměrně, i když průměrně, zatěžováno rekreací.

Podle indexu KRF vychází nejlépe z hlediska rekreační funkce obce Horní Poříčí, Krejnice a Maňovice. Porovnáme-li následně tento index s indexem KRV, pak nám vychází zcela jiné výsledky. Nejvyšší rekreační potenciál z hlediska jednotlivých typů ploch tak má obec Kovčín s vůbec nejvyšší hodnotou v celém území, tj. 0,57.

Vezmeme-li v úvahu, že maximální hodnotou je číslo 1, pak nezbyvá než konstatovat, že celé území, ač to odporuje některým z předešlých výsledků, je z hlediska turistiky využíváno poměrně málo. Tyto výsledky samozřejmě vychází díky stupnici, která byla sestavena již o 20 let dříve a pro úplně jinou rekreační oblast, konkrétně v roce 1988 pro zázemí Prahy.

Dále si nelze nevšimnout, že oproti předcházejícím obrázkům vychází poměrně dobře i obce v severní části sledovaného území. A např. obec Oselce či obce v blízkosti Novosedelského potoka nelze označit jako obce bez určitého stupně turistické atraktivity.

Zároveň je velmi zajímavé, že i kdybychom Bičíkovu již částečně upravenou stupnici, uvedenou v tabulce č. 5 radikálně předělali a přidělili vyšší hodnoty jak vodním plochám, loukám, plochám s trvalými kulturami i zastavěným plochám (zejména z důvodu druhého bydlení), pak by v souhrnu nejvyšší hodnotou bylo číslo 0,54, což je stále průměrná hodnota koeficientu rekreační významnosti. V takovém případě by se opět jednalo o obec Kovčín a navíc o obec Zvotoky.

## 6 Modelování rekreačního potenciálu

K modelování rekreačního potenciálu byly využity interpolační techniky, metoda reklasifikace a nástroje mapové algebry nadstavby Spatial Analyst software ArcGIS. Při sestavování tohoto potenciálu se braly v úvahu jeho dvě složky – přírodní rekreační potenciál a socioekonomický rekreační potenciál.

K vytvoření matematického modelu průběhu hodnot funkce přírodního rekreačního potenciálu bylo využito interpolační metody IDW, tj. metody vážených inverzních vzdáleností.

Jde o poměrně výpočetně rychlou metodu. Nevýhodou může být jistá tendence k tvorbě koncentrických izolinií kolem primárních, tj. předem známých hodnot. Metoda IDW využívá váženého lineárního průměru. Interpolovanou hodnotu  $z$  v bodě  $[x, y] \neq [x_i, y_i]$  získáme z rovnice:

$$z = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{z_i}{d_i^h}}{\sum_{i=1}^n \frac{1}{d_i^h}}$$

kde je interpolovaná hodnota, je předem známá hodnota v bodě  $[x_i, y_i]$  dále je  $d_i$  vzdálenost mezi body  $[x, y]$  a  $[x_i, y_i]$ . Vahou používanou ve výpočtu je pak reciproká hodnota vzdálenosti měření od lokálního odhadu s mocninou  $h$ . Mocnina  $h$  se volí zpravidla 1, 2 či 3. V případě, že  $h=2$  mluvíme o inverzní čtvercové vzdálenosti.

Funkční hodnoty přírodního rekreačního potenciálu byly prostorově vztaženy k souřadnicím bodů reprezentujících jednotlivé obce uvnitř studované oblasti. Uspořádané trojice  $[x, y, z]$  spolu s trojicemi  $[x_i, y_i, z_i]$  se staly základem pro vytvoření modelu chování funkce rekreačního potenciálu v daném území. (Klufová, 2003)

**Mapová algebra** je soubor nástrojů, který dovoluje zpracovávat rastrové reprezentace reality s použitím jazyka mapové algebry. Je jedním z nástrojů, které GIS poskytují a umožňují kombinovat mapové vrstvy na základě použití matematických metod. Mapová algebra má 4 funkce – lokální, fokální, zonální a globální (Tuček, 1998).

Pro účely této práce nám postačí funkce lokální, které v sobě podle materiálů k systému GRID ARC/INFO zahrnují funkce matematické, trigonometrické, exponenciální a logaritmické, deklasifikační, selekční a statistické. Lokální funkce slouží k jakémusi skládání lokalizací v různých mapových vrstvách.

## 6.1 Model přírodního rekreačního potenciálu

Model přírodního rekreačního potenciálu (PRP) byl získán součinem parciálních proměnných a jejich vah. Stanovené proměnné jsou hodnoty jednotlivých typů ploch každého katastrálního území (v případě silnic se jedná o jejich podíl na celkové ploše jednotlivých k. ú.). Váhy těchto proměnných byly stanoveny na základě výsledků terénního výzkumu, který bude blíže rozebrán v 7. kapitole. Hodnoty jednotlivých vah jsou uvedeny v tabulce č. 6.

Parciální proměnné byly označeny následujícím způsobem:

$X_1$  ... vodní plochy,  $X_2$  ... silnice,  $X_3$  ... zastavěné plochy,  $X_4$  ... louky,  $X_5$  ... lesy,  $X_6$  ... orná půda,  $X_7$  ... zahrady,  $X_8$  ... sady,  $X_9$  ... ostatní plochy.

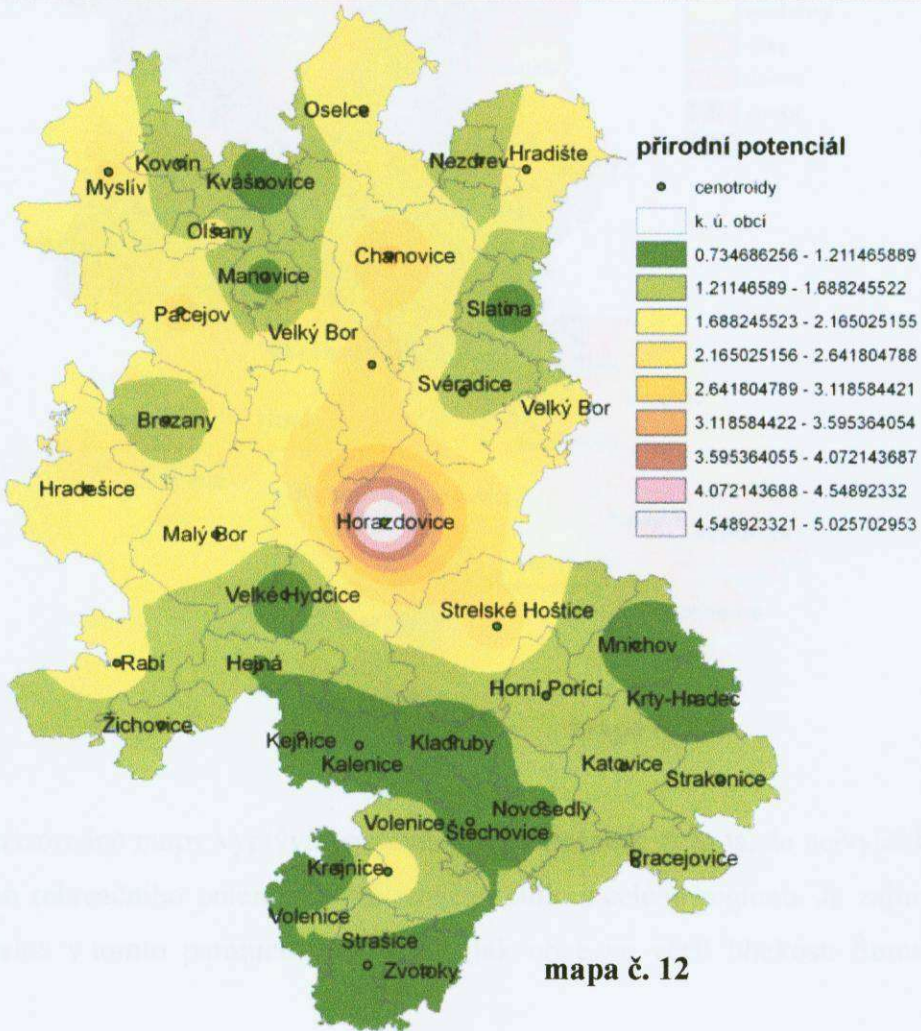
Tabulka č. 6 – Váhy stanovené na základě terénního průzkumu

| Důvod návštěvy                    | Váhy parciálních proměnných v % |
|-----------------------------------|---------------------------------|
| voda                              | 45,0                            |
| cyklistika, pěší turistika, sport | 26,0                            |
| kultura a zábava                  | 9,0                             |
| příroda                           | 11,0                            |
| jiné                              | 9,0                             |

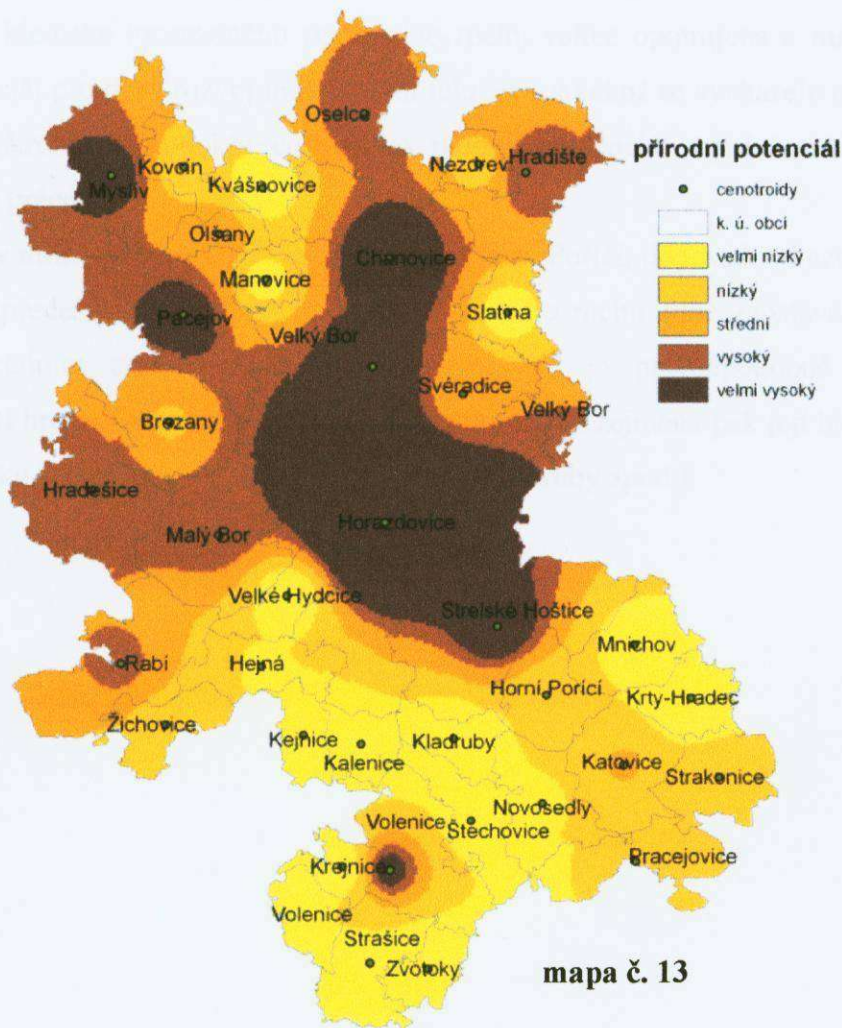
Zdroj: dotazníkové šetření

Funkce, na jejímž základě byl vytvořen model přírodního rekreačního potenciálu, má tvar:

$$f(\text{PRP}) = 0,45 * X_1 + 0,26 * X_2 + 0,09 * X_3 + 0,11 * (X_4 + X_5) + 0,09 * (X_6 + X_7 + X_8 + X_9)$$



Mapa č. 12 byla vytvořena pomocí nadstavby Spatial Analyst programu ArcView, stejně tak jako následující mapy v této kapitole a v kapitolách 6.2 a 6.3. Hlavním momentem všech těchto map je vytvoření obrazu jednotlivých funkcí, jenž byl vygenerován z centroidů polygonů jednotlivých katastrálních území. K dotvoření lepšího znázornění těchto funkcí bylo třeba provést reklasifikaci rastrových map, tj. tvorba nové rastrové mapy na základě hodnot mapy předešlé. Reklasifikací mapy č. 12 vznikla mapa č. 13, která lépe zobrazuje průběh funkce přírodního rekreačního potenciálu.



Z výše znázorněné mapy vyplývá pozoruhodná skutečnost. A to ta, že nejvyšší hodnotu přírodního rekreačního potenciálu má největší sídlo z celého regionu. Je zajímavé, že Horažďovice v tomto parametru předstihly jak obce ve větší blízkosti Šumavy, tak

i obce s větší hustotou silnic a mnohem menšími plochami určených k zemědělské činnosti. Hlavním důvodem, proč Horažďovice výrazně převyšují hodnoty ostatních obcí je ten, že Horažďovice disponují většími plochami a zejména i těmi zemědělskými, které vlastně mají nejmenší význam pro rekreační potenciál.

Přehlédneme-li tedy tuto skutečnost, pak již lze ostatní obce mezi sebou navzájem porovnávat. Touto úvahou se tak do popředí z hlediska významu přírodního rekreačního potenciálu dostávají i obce, které byly doposud z hlediska své významnosti pro cestovní ruch podceňovány. Jedná se zejména o obce severně a západně od Horažďovic. Tato oblast je z hlediska hromadného cestovního ruchu velice opomíjena a má tak velice silný potenciál pro další rozvoj individuální rekreace, z čehož se vycházelo při vlastního návrhu konkrétního produktu cestovního ruchu, uvedeného v jedné z následujících kapitol této práce.

Z této mapy mimo jiné vyplývá, že např. obce Horní Poříčí, doposud vykazující vysoké hodnoty u předešlých ukazatelů intenzity cestovního ruchu silně zaostává za obcemi v severozápadním sektoru sledovaného území. To je pravděpodobně způsobeno přesyceností hromadného cestovního ruchu v této obci a zejména pak její blízká poloha k zemědělsky orientovaným obcím (Novosedly, Kladruby apod.).

## 6.2 Model socioekonomického rekreačního potenciálu

Obdobným způsobem jako přírodní rekreační potenciál byl vytvořen i socioekonomický rekreační potenciál (SRP) středního Pootaví pro cestovní ruch a rekreaci. Parciální proměnné a jejich váhy jsou uvedeny v tabulce č. 7. Jednotlivé proměnné byly sestaveny na základě dostupných dat. Dopravní dostupnost vyjadřuje součin vzdálenosti (v km) každé obce od Horažďovic (největší aglomerace ve sledovaném území) a celkového počtu spojů z Horažďovic do dané obce za den. Index mládí je vyjádřen podílem počtu obyvatel do 15 vzhledem k počtu lidí ve věku nad 65 let žijících v jednotlivých obcích. Relativní index vývoje počtu místního obyvatelstva je vyjádřen vztahem kolikrát vyšší/nížší byl počet obyvatel na konci roku 2006 oproti roku 1921 k průměrné hodnotě tohoto ukazatele za celé sledované území. Tento údaj tak vyjadřuje úroveň růstu populace či vylidňování jednotlivých obcí.

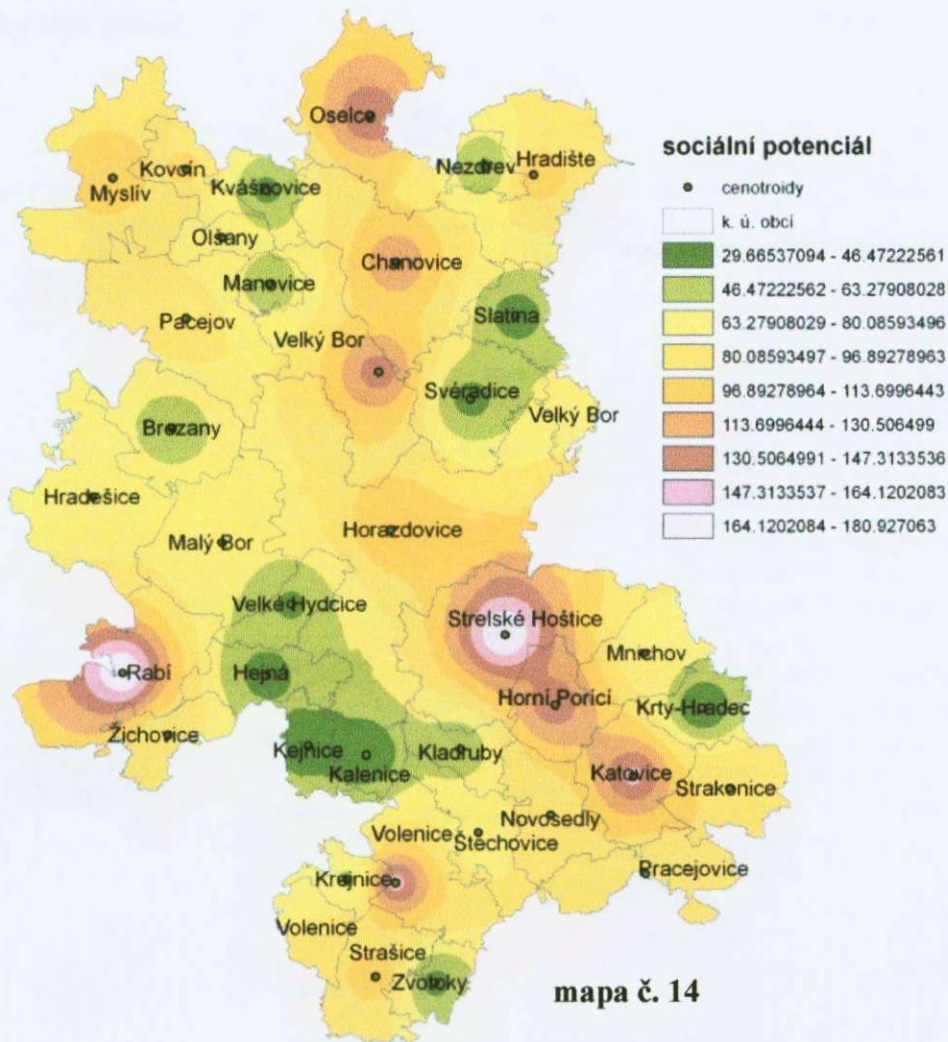
Neméně důležitými proměnnými je podíl ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných v pohostinství, ubytování a obchodě k celkovému počtu ekonomicky aktivních v každé obci. Celková ubytovací kapacita byla sestavena na základě vlastního šetření a zahrnuje v sobě počty lůžek v objektech hromadné i individuální rekreace. Vliv na vývoj individuální rekreace může mít i poslední proměnná, a tou je podíl neobydlených domů na celkovém bytovém fondu obce.

Tabulka č. 7 – Parciální proměnné SRP včetně vah

| Proměnná                                                                              | Váha   |
|---------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| dopravní dostupnost                                                                   | 0,3015 |
| index mládí místního obyvatelstva                                                     | 0,0646 |
| relativní index růstu počtu místního obyvatelstva (1921 -2006)                        | 0,1237 |
| podíl ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných v pohostinství, ubytování, obchodě * | 0,2003 |
| celková ubytovací kapacita                                                            | 0,2456 |
| podíl neobydlených domů na celkovém bytovém fondu obce *                              | 0,0643 |

Zdroj: Klufová, 2003

Proměnné s hvězdičkou označené v tabulce č. 7 byly získány ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001. Vývoj funkce socioekonomického rekreačního potenciálu je zobrazen na mapě č. 14.



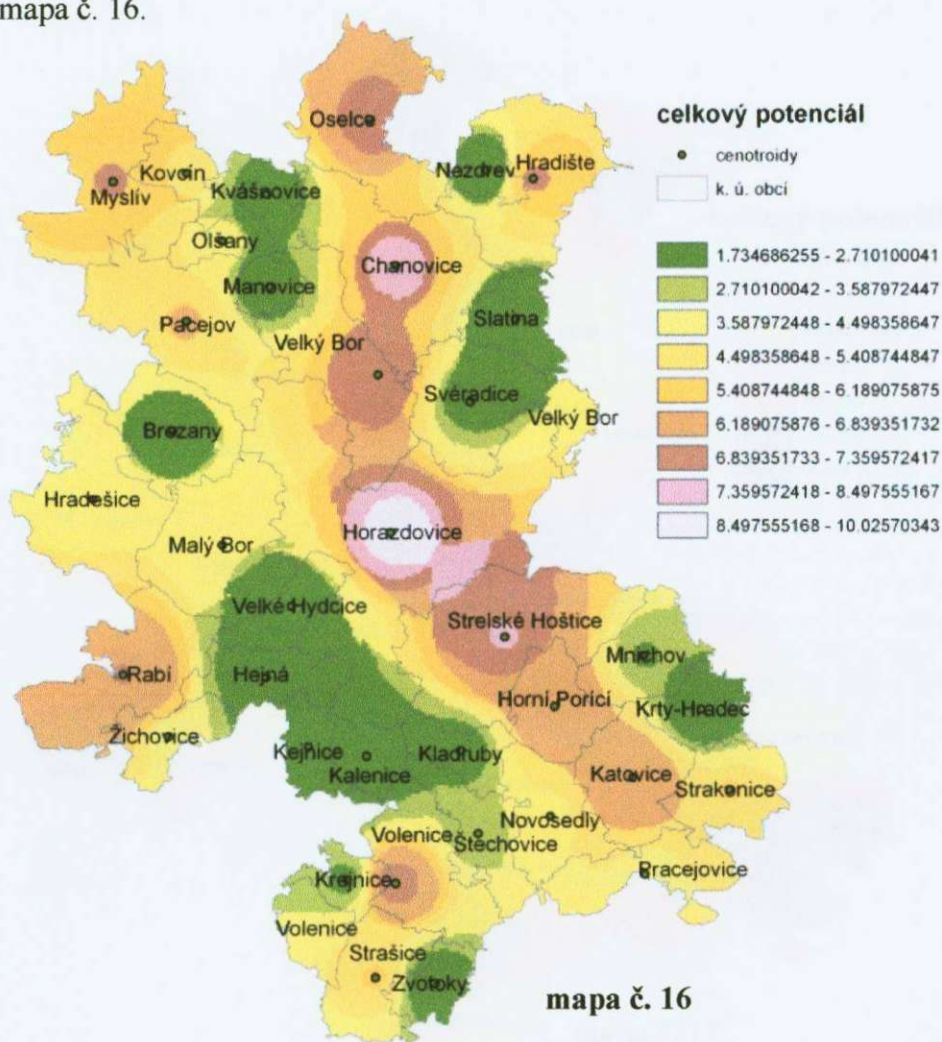
Funkce socioekonomického rekreačního potenciálu na mapě č. 14 znázorňuje mimo aktivity cestovního ruchu, které mají citelný dopad na charakter některých obcí především vázanost vysokých hodnot tohoto potenciálu k silniční tepně spojující sledované území s významnými centry jihozápadních Čech. Výjimku tak tvoří jen obce Rabí, které kromě mimořádně vysokých ubytovacích kapacit disponuje i výbornou dopravní dostupností a dalšími atraktivitami cestovního ruchu a dále pak obec Volenice,

Po následném provedení reklasifikace, která je vyobrazena na mapě č. 15, jsou tyto výsledky lépe patrné.



### 6.3 Souhrnné modely přírodního a socioekonomického rekreačního potenciálu

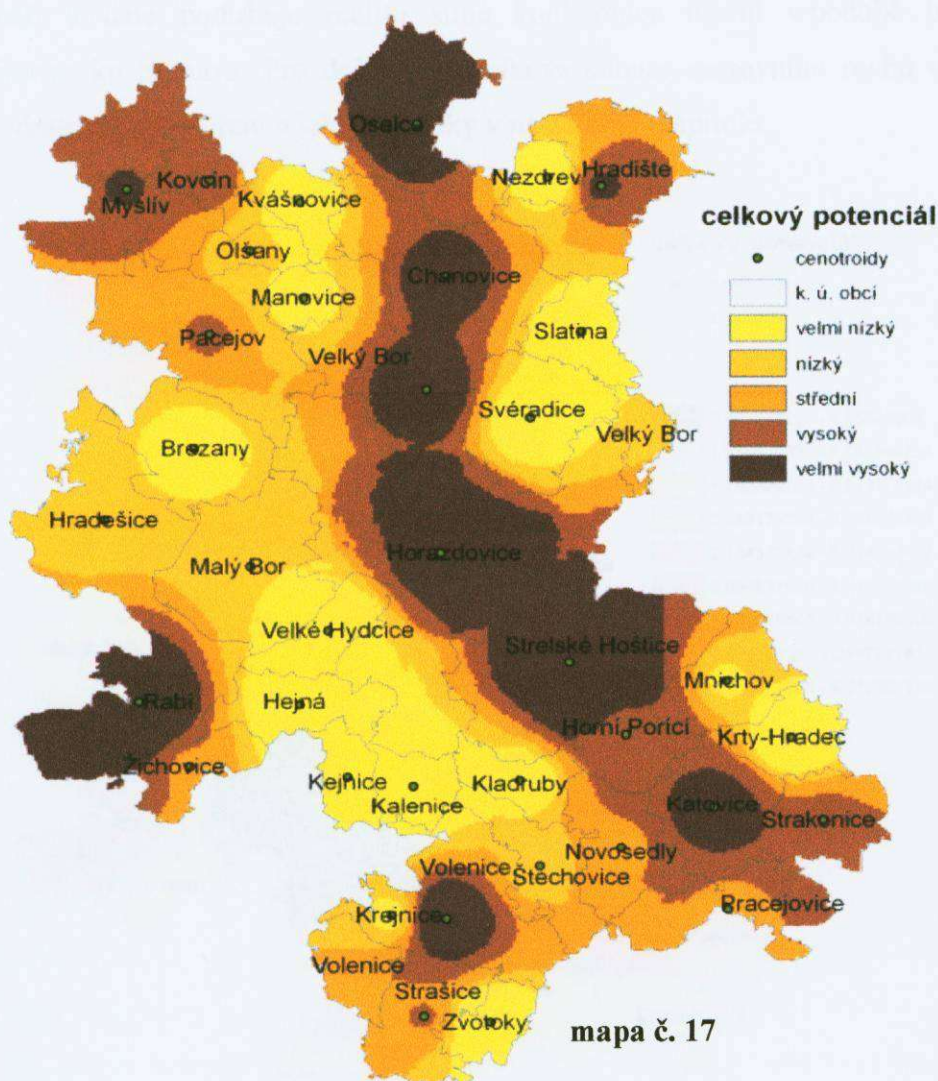
Překrytím map, které zobrazují modely přírodního a socioekonomického rekreačního potenciálu vznikají nové mapy, které lépe dotváří celkový vliv obou ukazatelů na současný stav a další možný směr rozvoje tohoto území. Zároveň podtrhují fakt, že nelze jednotlivé složky rekreačního potenciálu vnímat jako oddělené, neovlivňující se veličiny. Součtem hodnot přírodního a socioekonomického rekreačního potenciálu tak vzniká mapa č. 16.



Nejvyšších hodnot, podobně jako v případě socioekonomického rekreačního potenciálu, dosahují obce, které kopírují nejrychlejší trasu, spojující krajská města – Plzeň

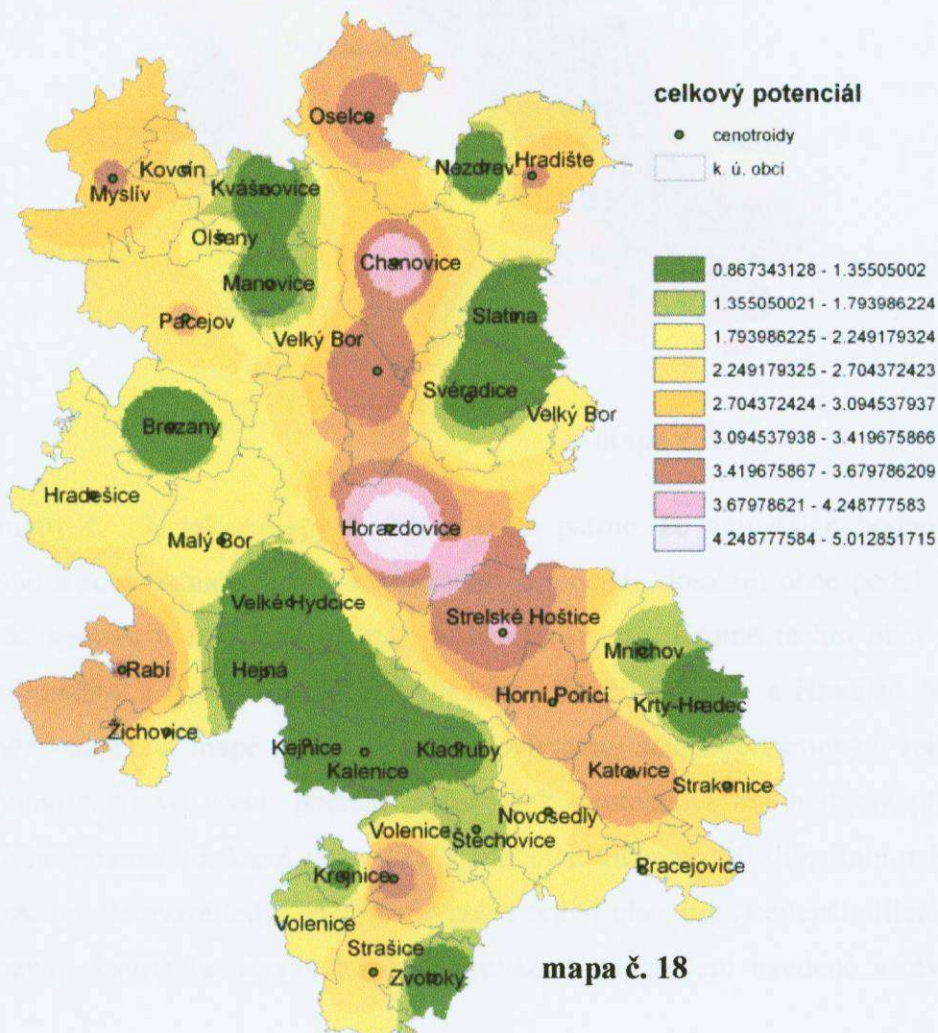
a Českých Budějovic. Díky vysokým hodnotám tohoto potenciálu se k těmto obcím řadí i Rabí, Volenice a dále pak „rohové obce“ sledovaného území – Kovčín, Myslív, Hradiště a Strašice. Všechny tyto obce se z hlediska rekreačního potenciálu jeví jako velice perspektivní.

Naopak nejhůře jak z hlediska socioekonomického, tak i přírodního potenciálu dopadly obce Krty-Hradec, Kalenice, Kejnice, Slatina, Hejná, Kvášňovice, Zvotoky, Svěradice, Nezdřev, Kladruby a překvapivě i Velké Hydčice, což je potvrzeno i mapou č. 17, která vznikla po reklasifikaci mapy předešlé.

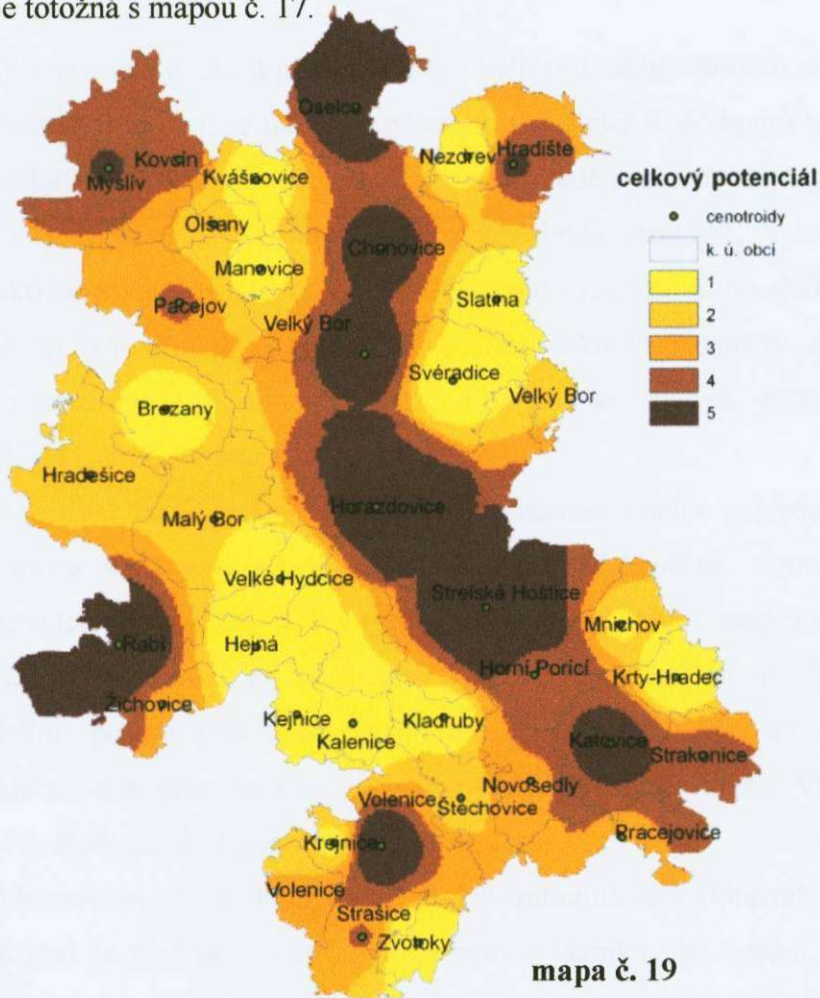


Všechny tyto obce nedosahují ani dvou třetin průměru těchto dvou potenciálů. Důvody se vesměs opakují. Téměř všechny tyto obce trpí nízkou dopravní dostupností, malým počtem rekreačních objektů, typem hospodářské činnosti a zejména pak silnou konkurencí v podobě nejen sdružených obcí (např. Rabí, Horní Poříčí, Střelské Hoštice, Katovice apod.), ale i konkurencí v podobě okolních měst Strakonice a Sušice a jejich turistickými atraktivitami.

Zprůměrováním hodnoty součtu socioekonomického a přírodního rekreačního potenciálu, získáme následující mapu č. 18. Ta nám potvrzuje již výše zmíněné skutečnosti a dále podtrhuje realitu silné konkurence území v podobě blízkého Národního parku Šumava. Pro dokreslení celkové situace cestovního ruchu v oblasti poslouží dotazníkové šetření a jeho výsledky v následující kapitole.



Mapa na předcházející stránce je věrnou kopií mapy č. 16, což se promítá i do mapy č. 19, která je totožná s mapou č. 17.



Jak z mapy č. 17, tak z mapy č. 19 je jasné patrné, že nejvyšších hodnot součtu přírodního a socioekonomického rekreačního potenciálu dosahují obce podél hlavního silničního spojení mezi Plzní a Českými Budějovicemi. Kromě těchto obcí dosahují vysokých hodnot i obce Volen, Rabí, Pačejov, Kovčín, Myslív a Hradiště. Výsledky znázorněné např. na mapě č. 19 jsou silně ovlivněny socioekonomickým rekreačním potenciálem a to ve všech obcích. Nelze však opomenout ani hodnoty přírodního rekreačního potenciálu, které jsou vysoké v obcích Pačejov, Myslív, Rabí a Hradiště. Z výsledků modelování tedy vyplývá, že právě tyto 4 obce mají nejlepší příležitosti pro další rozvoj cestovního ruchu, z čehož vychází i doporučení uvedené v závěru této práce.

## 7 Terénní výzkum

Terénní šetření pro účely této diplomové práce bylo provedeno formou dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření je jedním z nástrojů, sloužících k výzkumu trhu. Výzkum trhu je součástí informačního systému a je prováděn pro účely vymezení cíle marketingové aktivity, pro definování klíčových bodů strategie, vymezení cílové skupiny, efektivní uplatnění nástrojů marketingového výzkumu a pro sledování zpětné vazby. Výzkum trhu se dá označit jako souhrn několika činností: sběr, analýza a zobecnění informací o trhu produktů. Provádí se sběrem primárních nebo sekundárních dat (Foret, Foretová, 2001).

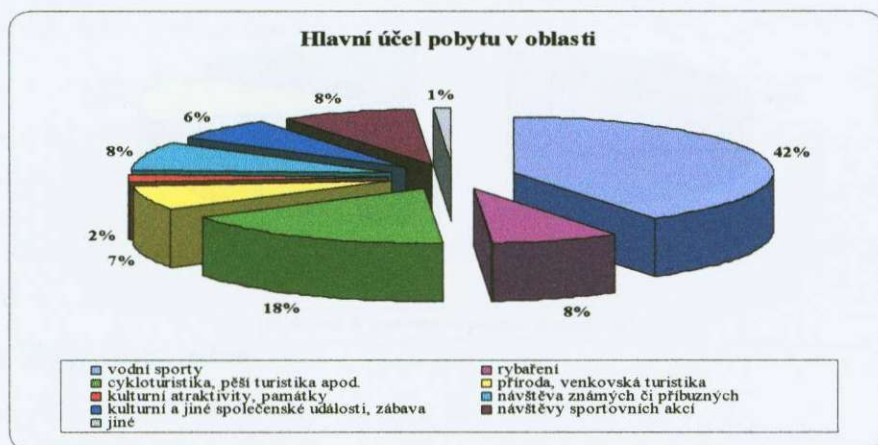
Dotazníkové šetření bylo provedeno za účelem získání jiného pohledu na analýzu cestovního ruchu v oblasti, než tomu bylo v předešlé kapitole. Šetření probíhalo v letních měsících roku 2008 a bylo rozvrženo do několika etap z důvodu lepší objektivity a z důvodu velikosti sledovaného území. Je nutné zmínit skutečnost, že šetření proběhlo pouze v několika obcích této oblasti vzhledem k tomu, že před samotnou tvorbou této práce nebylo sledované území přesně vytyčeno. Výsledky z něj je tedy nutné brát částečně s rezervou.

Dotázáno bylo celkem 203 respondentů, z toho 30 zahraničních. Dotazník (Příloha č. 1, č. 2 a č. 3), jenž je podkladem pro vyhodnocení dotazníkového šetření, sestává z 15 otázek. Tyto otázky jsou několika typů – polytomické výběrové, trichotomické, dichotomické, numerická hodnotící škála a identifikační. V každé otázce bylo nutné vybrat vždy jednu z uvedených možností, případně respondent mohl uvést vlastní možnost (otázka č. 1). Všichni respondenti byli dotázáni osobně, čímž bylo zaručeno maximální návratnosti dotazníků.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaký druh trávení volného času návštěvníci ve sledované oblasti preferují, zda stávající možnosti považují za dostatečné a jak hodnotí úroveň jednotlivých služeb cestovního ruchu. Výsledky, plynoucí z uvedených odpovědí, slouží jako návrh konkrétního turistického produktu či jako návrh dalšího vývoje cestovního ruchu v oblasti.

## 7.1 Výsledky terénního výzkumu

**Graf 1** – otázka č. 1: „Jaký je hlavní účel Vašeho pobytu v této oblasti?“



Zdroj: vlastní šetření

83 z oslovených návštěvníků oblasti přichází hlavně za účelem provozování vodních sportů. Další početnou skupinu tvoří milovníci cyklistiky a pěší turistiky. To, že příroda, přírodní atraktivity a především Otava je jedním z hlavních motivů návštěvy této oblasti podtrhuje odpověď nejen vodáků a příznivců jiných sportů, ale i odpověď dalších 16 respondentů, kteří jako hlavní důvod návštěvy oblasti uvedly rybaření. Naopak nejméně turistů do oblasti táhnou především kulturní atraktivity či jiné motivy.

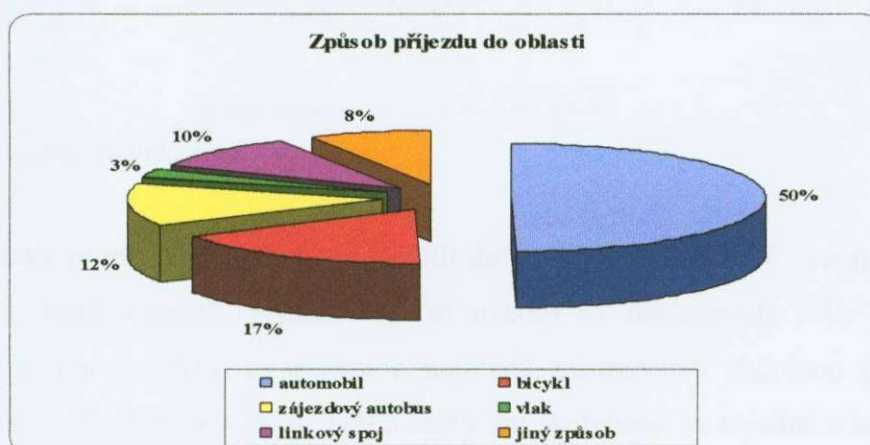
Výsledky vyhodnocených odpovědí zdůrazňují důležitost řeky Otavy v celé oblasti a zároveň skutečnost nízkého počtu kulturních atraktivit, či malého zájmu návštěvníků právě o tyto objekty. To je dáno tím, že Otava v podstatě přebíjí všechny další motivy k návštěvě oblasti a také relativně nízkým počtem památek. Lze spekulovat, že výsledky jsou ovlivněny obdobím i místem, kdy a kde bylo dotazníkové šetření prováděno.

**Graf 2** – otázka č. 2: „Kolikrát jste navštívil/-a tuto oblast?“



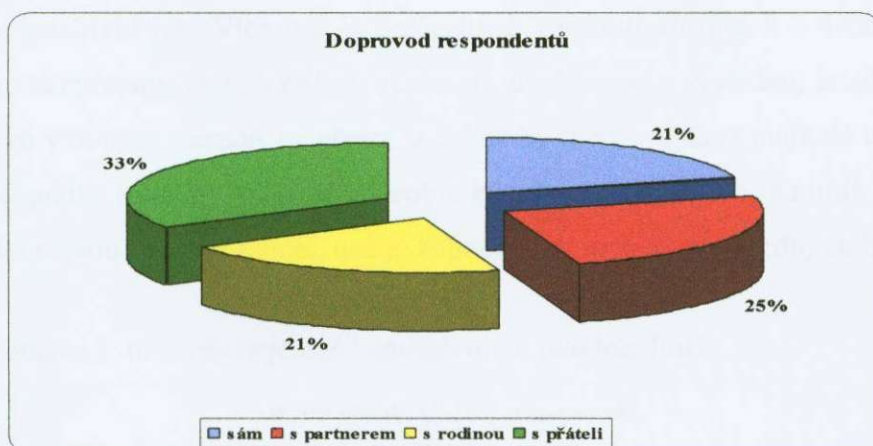
Téměř ½ dotázaných uvedla, že do oblasti přijela poprvé, přesně se jednalo o 98 z nich. Z odpovědí dále vychází, že nepatrně vyšší počet návštěvníků do oblasti přijíždí více než potřetí a můžeme tak hovořit o věrných návštěvnících. Otázkou zůstává, zda by se jejich počet zvýšil při lepší úrovni služeb. V každém případě je zde více než ½ návštěvníků, kteří do oblasti přijíždí opakovaně, což se dá označit jako pozitivní ukazatel.

**Graf 3** – otázka č. 3: „Jakým dopravním prostředkem jste se sem dopravil/-a?“



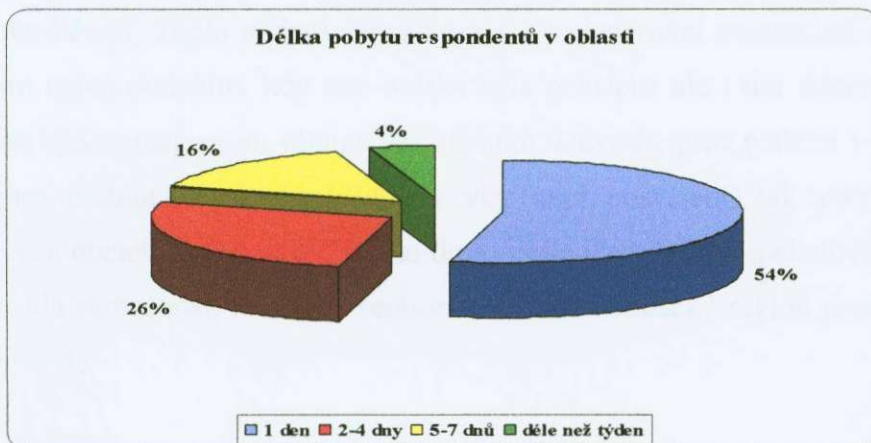
Celkem 101 oslovených uvedlo automobil jako prostředek, kterým se do oblasti dopravili. Dalším poměrně často využívaným dopravním prostředkem pro příjezd do oblasti je bicykl. Za takto velkým počtem se skrývají především jednodenní návštěvníci či lidé z nedalekého okolí řeky Otavy. Terén kolem toku řeky je poměrně nenáročný a místní silnice jsou až na výjimky poměrně málo zatěžovány. Nejméně lidí do oblasti přijíždí vlakem, což může být způsobeno nízkým počtem spojů do oblasti, poměrně komplikovaným přestupováním a malým počtem obcí, jimiž železnice prochází. Jako jiný dopravní prostředek, jímž se návštěvníci do oblasti dostali, byla kanoe, raftový člun apod. Důvod se nabízí jediný a tím je obec Rejštejn, který není součástí sledovaného území a leží v jeho těsné blízkosti na horním toku řeky a dále je oblíbenou vodáckou startovní destinací pro další plavbu.

**Graf 4** – otázka č. 4: „Cestujete...?“



U této otázky se návštěvníci hezky rozdělili do téměř stejně velkých skupin. Nejraději do Pootaví jezdí s přáteli – tuto možnost uvedlo 69 dotázaných. Dále je Pootaví vyhledáváno partnerskými dvojicemi a nejméně zastoupenou skupinou jsou rodiny s dětmi. Dá se ale říci, že v porovnání s ostatními skupinami se nejedná o nijak velkou odchylku a Pootaví je možné označit jako atraktivní oblast pro všechny, kdož sem zavítají.

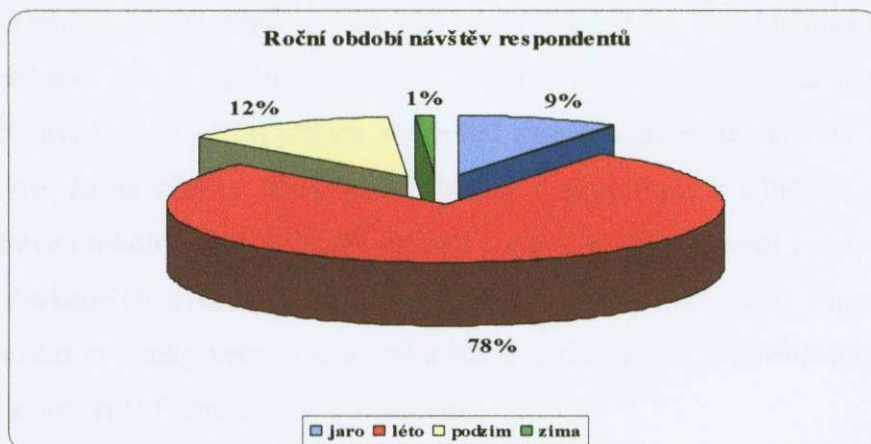
**Graf 5** – otázka č. 5: „Délka Vašeho současného pobytu v dané lokalitě je?“



Zdroj: vlastní šetření

Lehce nadpoloviční většina návštěvníků v Pootaví nerada zůstává déle než jeden den. Tak by se alespoň daly interpretovat jejich odpovědi. Tento výrok lze zmírnit následujícími čísly. Plných 20 % z dotázaných v oblasti zůstává déle než 5 dní, což lze označit za pozitivní jev. Více než  $\frac{1}{4}$  dotázaných v oblasti zůstává 2 – 4 dni. Součtem s ostatními skupinami, které v oblasti zůstávají, docházíme v výsledku, že plných 46 % návštěvníků v oblasti alespoň 1x přespí, z čehož by měli vycházet majitelé ubytovacích zařízení a podle toho by měli přizpůsobit kvalitu svých služeb, s nimiž ne všichni návštěvníci nejsou plně spokojeni, což je zobrazeno v jednom z následujících grafů.

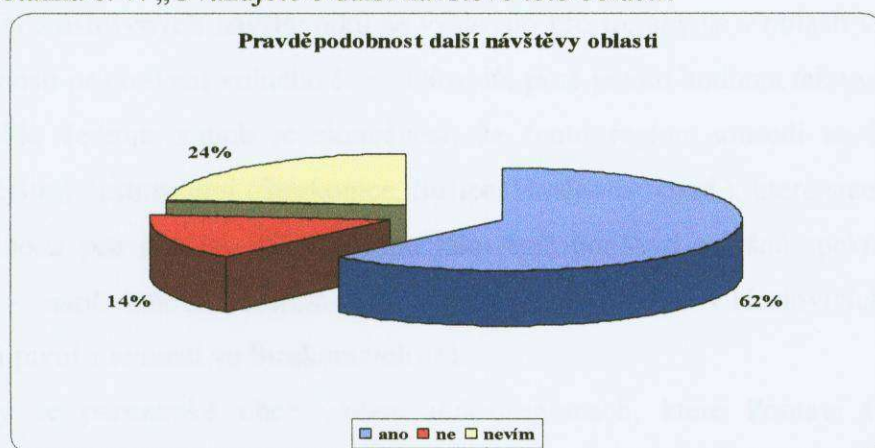
**Graf 6** – otázka č. 6: „Kdy nejčastěji navštěvujete tuto lokalitu?“



Zdroj: vlastní šetření

Léto je obdobím, které 157 ze všech dotázaných uvedlo jako tu část roku, kdy Pootaví nejraději navštěvují. Tento nadprůměrný výsledek v porovnání s ostatními odpověďmi je způsoben nejen obdobím, kdy tato otázka byla položena ale i tím faktem, že právě Otava je největším magnetem většiny návštěvníků. Důvody, proč podzim v oblíbenosti předstihl jaro, mohou být jak různé lidové zvyky (např. posvícení), tak sportovní utkání v jednotlivých obcích či jiné důvody. Nad tímto výsledkem lze ale spekulovat. Přesto se i tak potvrdila skutečnost, která je všeobecně známá – vodácký region je navštěvován především v létě.

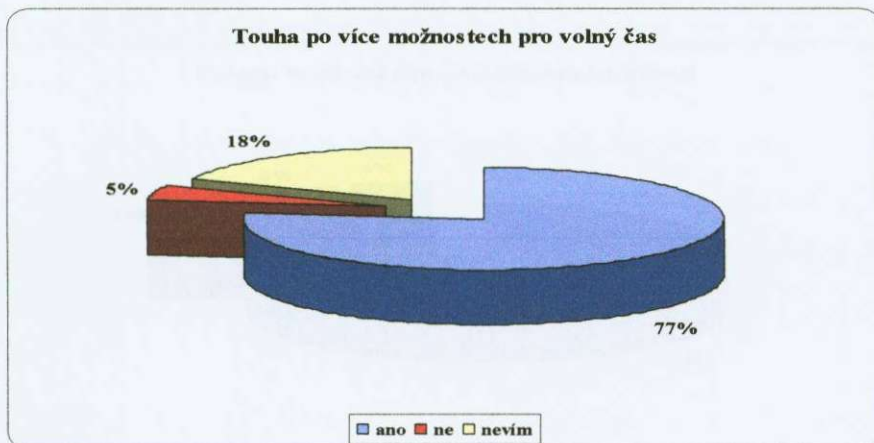
**Graf 7 – otázka č. 7: „Uvažujete o další návštěvě této oblasti?“**



Zdroj: vlastní šetření

Z 203 dotázaných návštěvníků se jich 126 vyslovilo pro to, že v budoucnu s největší pravděpodobností oblast navštíví. Přibližná čtvrtina ze všech si nebyla jistá a jen 29 dotázaných uvedlo, že se do oblasti s největší pravděpodobností nevrátí. Z výsledků tedy vyplývá, že na většinu návštěvníků Pootaví zapůsobilo tak silně, že uvažují nad další návštěvou tohoto regionu. Podle grafu 2 lze nad touto odpovědí polemizovat, kdy většina z dotázaných uvedlo, že jsou v oblasti poprvé. Přesto podle odpovědí u této otázky vychází výsledky velice pozitivně a lze tedy doufat, že se návštěvníci do oblasti opět vrátí a doporučí Pootaví i svým známým.

**Graf 8** – otázka č. 8: „Uvítal/-a byste zde více možností k trávení Vašeho pobytu?“

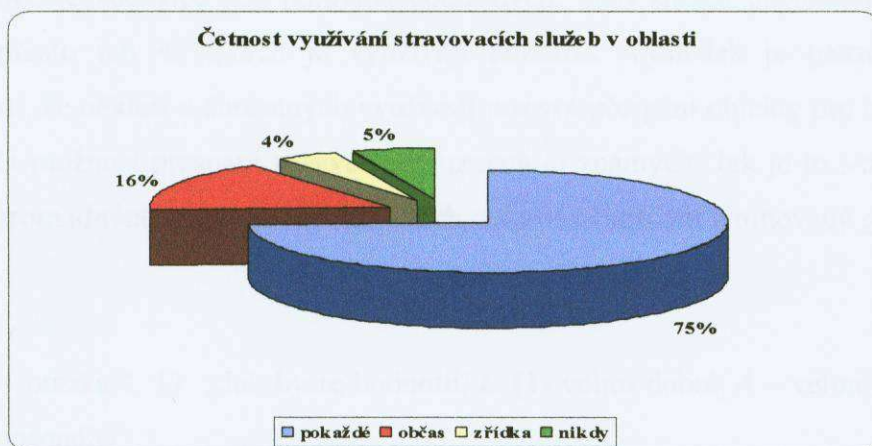


Zdroj: vlastní šetření

Více jak  $\frac{3}{4}$  z oslovených návštěvníků se vyslovilo pro to, aby se v oblasti vyskytovalo více možností pro trávení volného času. Důvodů, proč je tato hodnota tak vysoká, může být několik. Jedním z nich je skutečnost, že tento region sousedí se 2 poměrně atraktivnějšími destinacemi (Strakonice, Sušice, Hoslovice apod.), které sice nenabízejí více možností pro trávení volného času jako spíše poněkud odlišné spektrum těchto možností – např. lanové centrum v Sušici, středověký mlýn v Hoslovicích, dudácký festival či pivní slavnosti ve Strakoniciích atd.

Přesto by se partnerské obce v obou mikroregionech, které Pootaví tvoří, měly zamyslet, zda by se nevyplatilo více zostrit konkurenci se sousedními destinacemi a tím přitáhnout větší počet turistů a motivovat je pro delší setrvání.

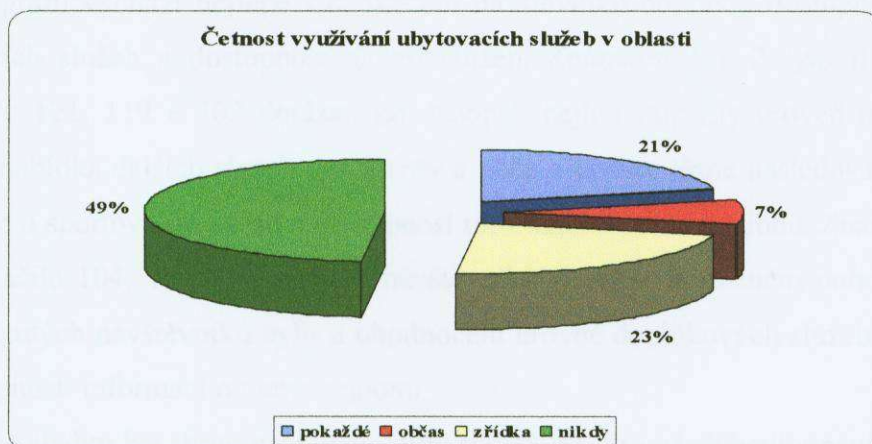
**Graf 9** – otázka č. 9: „Při návštěvě dané lokality využíváte služeb stravovacích zařízení.“



Zdroj: vlastní šetření

Přesně  $\frac{3}{4}$  dotázaných návštěvníků využije služeb stravovacích zařízení v oblasti a pouze 4 % ze všech se v oblasti nikdy nenechají zlákat návštěvou těchto zařízení a dávají tak přednost vlastnímu občerstvení. Pro provozovatele restaurací a jiných stravovacích objektů je tento výsledek více než příznivý. Je tedy jen na nich, jak s tímto výsledkem dále naloží. V každém případě by se měli více zaměřit na názory svých strávníků a podle toho se přizpůsobit. Pro tento závěr graf 11.

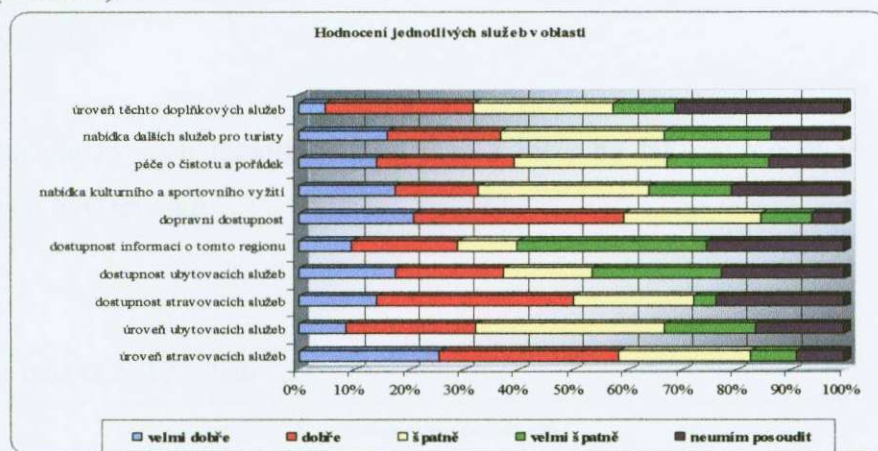
**Graf 10** – otázka č. 10: „Při návštěvě dané lokality využíváte služeb ubytovacích zařízení.“



Zdroj: vlastní šetření

V případě ubytovacích zařízení tak příznivé výsledky jako v předchozím případě nejsou. Sice je zde více než polovina dotázaných, kteří služeb ubytovacích zařízení využijí, přesto jen 43 z nich je využívají pokaždé. Výsledek je patrně ovlivněn skutečností, že někteří z dotázaných využívají pro své přespání objekty pro individuální rekreaci či možnost přespání u svých příbuzných či známých. Jak je to s hodnocením služeb v hromadných ubytovacích zařízeních, napoví několikrát zmiňovaný graf 11.

**Graf 11** – otázka č. 11: „Jak byste hodnotil/-a: (1- velmi dobrá, 4 – velmi špatná, 5 – neumím posoudit)“



Zdroj: vlastní šetření

Z tohoto grafu vychází nejlépe v hodnocení návštěvníků dopravní dostupnost, úroveň stravovacích služeb a dostupnost těchto služeb. Známkou 1 a 2 tyto tři ukazatele ohodnotilo 121, 119 a 102 dotázaných. Naopak nejhůř dopadly úroveň ubytovacích zařízení, nabídka dalších služeb pro turisty a péče o čistotu těsně následovaná nabídka kulturního a sportovního vyžití a dostupnost informací o tomto regionu. Známkou 3 a 4 takto označilo 104, 101, 95, 94 a 93 návštěvníků přesně v zmíněném pořadí. Nejvíce nerozhodnutých návštěvníků bylo u ohodnocení úrovně doplňkových služeb pro turisty a u dostupnosti informací o tomto regionu.

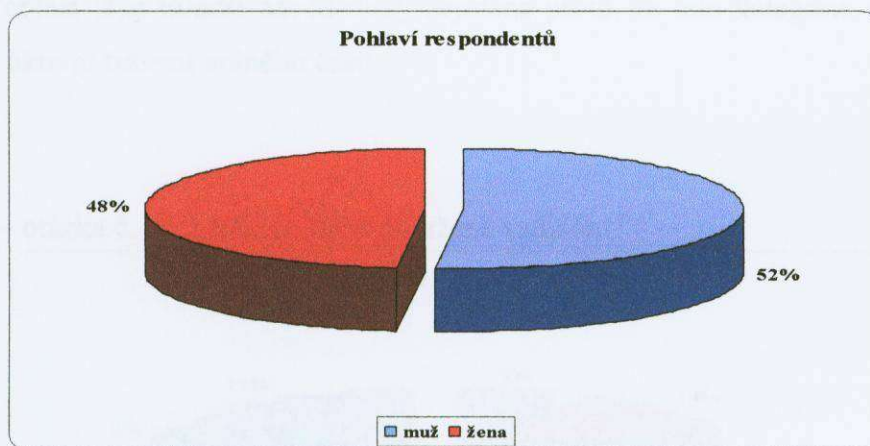
Předešlé výsledky lze shrnout následujícími tvrzeními. Pro návštěvníky není obtížné se do této oblasti dostat a najít zde místo, kde se mohou stravovat. Úroveň ubytovacích

služeb je vnímána na rozdíl od úrovně stravovacích služeb velice kriticky. Zároveň je nutné zlepšit propagaci celé této oblasti, dbát více o její čistotu a nabídnout návštěvníkům více možností pro trávení volného času. Zatímco nad péčí o čistotu a pořádek a nad zlepšení propagace by se měly zamyslet jednotlivá zastupitelstva obcí, otázkou nabídky dalších služeb by se mohly zabývat soukromé subjekty a těžit tak z tohoto nedostatku. Celkově je ale potřeba podle těchto výsledků zvýšené úsilí poskytovatelů ubytovacích služeb a zároveň zvýšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru v oblasti.

Veškeré výsledky, jak pozitivního i negativního rázu jsou silně ovlivněny místem dotazování. V případě plošného průzkumu na celém sledovaném území lze očekávat odlišné výsledky.

Následující otázky jsou identifikačního rázu a měly by tak napovědět více o typech jednotlivých návštěvníků.

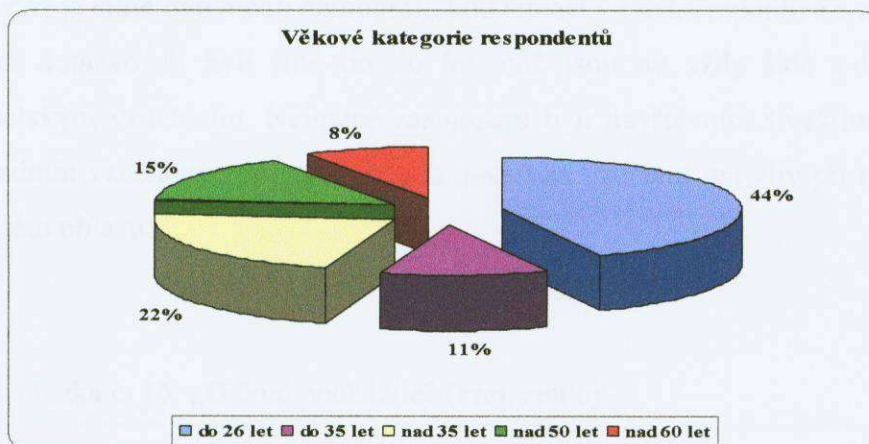
**Graf 12** – otázka č. 12: „Jste...?“



Zdroj: vlastní šetření

Dotazovaných bylo více mužů než žen a to v poměru 105:94.

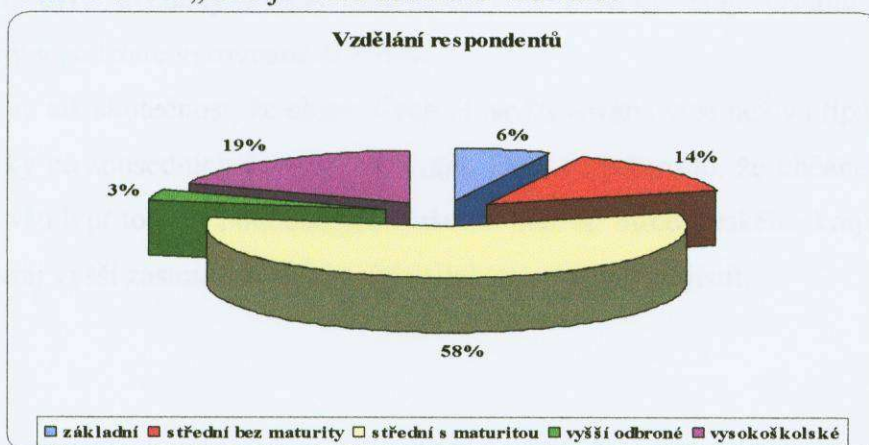
**Graf 13** – otázka č. 13: „Do jaké z následujících skupin se řadíte?“



Zdroj: vlastní šetření

Nejvíce zastoupeni byli lidé do 26 let věku, konkrétně šlo o 88 z nich. Naopak nejméně byli zastoupeni lidé důchodového věku, takových bylo 17. Důvod, proč z dotázaných bylo více lidí nad 35 let než lidí do 35 let věku, nelze rozumně vysvětlit. Naopak důvod, proč nejvíc zastoupeni byli mladí lidé na úkor těch v důchodovém věku, je nasnadě. A to možnosti trávení volného času ve sledované oblasti. Pootaví jako převážně vodácká oblast láká mladší návštěvníky zejména proto, že tato kategorie návštěvníků preferuje aktivní trávení volného času.

**Graf 14** – otázka č. 14: „Jaké je Vaše dosažené vzdělání?“



Zdroj: vlastní šetření

Více než polovina, tj. 116 dotázaných byli lidé s ukončeným středním stupněm vzdělání, což je silně ovlivněno demografickou situací v České republice a zároveň tím, že většina dotázaných byli lidé do 26 let, což jsou ne vždy lidé s dokončeným vysokoškolským vzděláním. Nejméně zastoupeni byli návštěvníci s vyšším odborným a se základním vzděláním. Je otázkou, zda dosažené vzdělání má vliv při rozhodování návštěvy této oblasti.

**Graf 15** – otázka č. 15: „Odkud pocházíte? (kraj, země)“

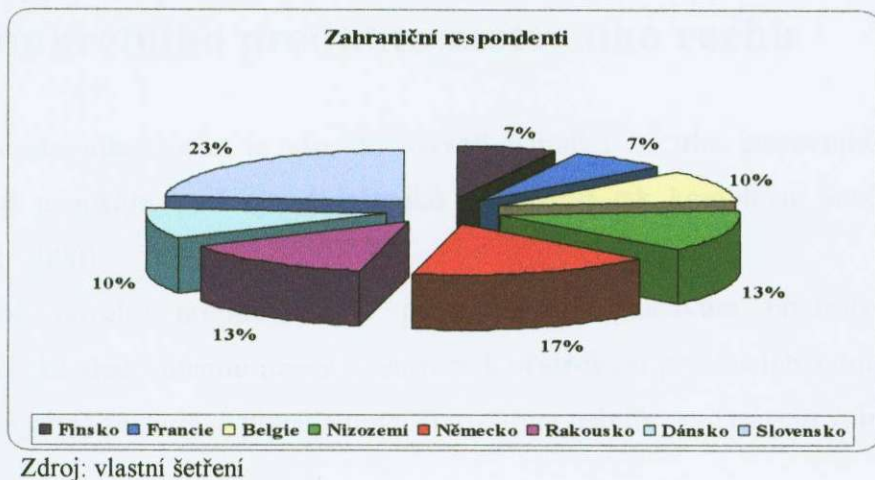


Zdroj: vlastní šetření

Nejvíce ze všech oslovených návštěvníků označilo jako místo svého bydliště Jihočeský a Plzeňský kraj. Dalšími poměrně více zastoupenými místy, odkud návštěvníci přicházejí, byly uvedeny Praha, Středočeský a Ústecký kraj. Ostatní kraje byly zastoupeny v podstatě vyrovnaně či nulově.

Potvrdila se tak skutečnost, že oblast Čech je navštěvována více než v případě Moravy, návštěvníky ze sousedních či místních krajů. Dále se potvrdilo, že občané Prahy jsou takzvaně všudypřítomní, podobně jako návštěvníci ze Středočeského kraje. Proč měl Ústecký kraj vyšší zastoupení než ty zbývající, se nepodařilo zjistit.

**Graf 16 – otázka č. 15: „Odkud pocházíte? (kraj, země)“**



Nejvíce ze 30 zahraničních turistů pocházelo ze Slovenska, Německa, Rakouska a Nizozemí, což není nikterak překvapivý výsledek. Poměrně překvapivě se mezi dotázanými objevili zástupci dvou severských zemí a to Dánska (3) a Finska (2). Návštěvníci z Dánska uvedli jako důvod svého pobytu návštěvu známých, tak turisté z Finska oblastí pouze projížděli a objevovali naši zem. Zároveň se mezi dotázanými objevili i zástupci frankofonních zemí a to z Belgie (3) a z Francie (2).

## 7.2 Vyhodnocení terénního výzkumu

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá několik zajímavých skutečností. Střední Pootaví opakovaně navštívila více než polovina návštěvníků a to i přesto, že hodnocení některých druhů služeb dopadlo poměrně kriticky. Příznivě tak hodnotí místní služby zejména ti návštěvníci, kteří se zde zdržují krátkodobě.

Lidé do Pootaví přijíždějí zejména za aktivní dovolenou a uvažují nad další návštěvou tohoto regionu. Zároveň by ovšem uvítali více možností k trávení volného času, což je podnětem pro zpracování návrhu nového turistického produktu, jenž by mohl zvýšit atraktivitu regionu a dále tak zvýšit jeho konkurenceschopnost s okolními oblastmi.

## **8 Návrhy doporučení pro rozvoj středního Pootaví a konkrétního produktu cestovního ruchu**

Produkt cestovního ruchu je vše, co vytváří nabídku na trhu cestovního ruchu, se schopností uspokojit potřeby návštěvníků a vytvořit tak komplexní soubor zážitků (Hesková, 2006)

Při tvorbě nového produktu bylo přihlédnuto k výsledkům předešlých analýz, vztažených ke sledovanému území a zároveň k výsledkům plynoucích z dotazníkového šetření, na jehož základě vyplynula nutnost rozšíření nabídky pro trávení volného času.

Z provedených analýz a dotazníkového šetření vyplývá několik závažných skutečností:

- Cestovním ruchem jsou zatíženy obce podél toku řeky Otavy.
- Existence silného potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu v „zapomenutých“ oblastech sledovaného území – především severozápadní části.
- Více než tři čtvrtiny (77 %) respondentů by uvítaly další možnosti pro trávení aktivní dovolené ve sledované oblasti.
- Více než polovina (54%) respondentů se ve sledovaném území zdrží pouhý 1 den.

Jak již bylo uvedeno, potýká se střední Pootaví, s několika zásadními skutečnostmi, které zde brání dalšímu rozvoji cestovního ruchu i navzdory potřebám turistů. Střední Pootaví pro svůj další rozvoj může těžit z relativní nevýhody blízkosti Šumavy, která je turistickým magnetem celé jihozápadní části České republiky. Pro jeho další rozvoj může posloužit i dobrá dopravní dostupnost a množství objektů pro individuální rekreaci.

Další výhodou tohoto území je vysoký zájem současných návštěvníků o další pobyty v tomto území a jeho infrastruktura pro cykloturistiku. Jednou z možných výhod je i zájem samotných obcí na rozvoji turismu v jednotlivých mikroregionech, jež tvoří sledované území.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá i potřeba zkvalitnění služeb turistům, zejména pokud se jedná o služby ubytovacích zařízení a lepší informovanosti turistů o celé této oblasti.

## **8.1 Návrh doporučení pro rozvoj cestovního ruchu ve středním Pootaví**

Při tvorbě konkrétního produktu cestovního ruchu je pak třeba z výše uvedených bodů vycházet. Zároveň je vhodné si v případě realizace některého produktu cestovního ruchu uvědomit, čím vším disponují okolní města a co učinit pro to, aby nový produkt nejen zvyšoval atraktivitu vymezeného území, ale zároveň se i odlišil od ostatních produktů nabízených v blízkém okolí a z něhož pak profitoval. Z výše vyjmenovaných zjištění je pak třeba upřednostnit to, které pro další rozvoj území hraje nejvýznamnější roli. Pokud by se uvažovalo o realizaci nového produktu, pak by bylo potřeba provést detailnější analýzu, včetně jeho možných dopadů jak na atraktivitu celého středního Pootaví, tak i jeho dopadů na potřeby turistů.

Pro zvýšení zájmu turistů o střední Pootaví je nutné zlepšit propagaci celého území, což vyplývá z provedeného terénního výzkumu. Dále je nutné zlepšit spolupráci zúčastněných obcí a přejít od slov k činům. Neopomenutelnou záležitostí by pak měla být lepší spolupráce se soukromým sektorem a zlepšení podmínek pro jeho další rozvoj v oblasti cestovního ruchu. Jednou z dalších variant pro zlepšení propagace středního Pootaví by bylo nutné proměnit vnímání blízkosti Šumavy jako výhodu a soustředit se na tuto skutečnost.

## **8.2 Návrh konkrétního produktu cestovního ruchu**

Provedené analýzy a terénní výzkum, zabývající se cestovním ruchem ve sledovaném území, slouží jako podklad pro tvorbu nového produktu cestovního ruchu. Samotnému

návrhu kromě zmíněných analýz předcházely i vlastní průzkum nabídky volnočasových aktivit k trávení aktivního pobytu, který byl autorem zpracován v bakalářské práci: „*Produkt cestovního ruchu v turistických informačních centrech Pootaví*“. V kapitole 8.1 této bakalářské práce byl sestaven přehled některých sportovních zařízení, které se nacházejí ve sledovaném území a jeho dvou sousedských měst – ve Strakonici a v Sušici. Tento přehled je uveden v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8 – Nabídka sportovních zařízení

| ZAŘÍZENÍ                           | LOKALITA                                                |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| plavecký bazén                     | Horažďovice, Strakonice                                 |
| zimní stadion                      | Sušice, Strakonice                                      |
| fotbalový stadion                  | Sušice, Horažďovice, Strakonice                         |
| sportovní hala                     | Sušice, Strakonice                                      |
| skatepark                          | Sušice, Horažďovice, Strakonice                         |
| volejbalová hřiště, tenisové kurty | Sušice, Horažďovice, Strakonice, Horní Poříčí, Katovice |
| bowling, kuželky                   | Sušice, Strakonice, Katovice (kuželky)                  |
| fitcentrum                         | Sušice, Horažďovice, Strakonice                         |

Zdroj: Švehla, 2007

V uvedeném přehledu nejsou jmenovány jednotlivé naučné stezky, cyklotrasy a cyklostezky, které prostupují celým sledovaným územím. Zároveň v něm není uveden ojedinělý projekt, jenž zčásti posloužil jako inspirace pro tvorbu nového produktu cestovního ruchu. Tímto projektem je farma Mefisto v obci Volenice

Charakter povrchu území středního Pootaví, jeho členění, nabídka objektů k individuální rekreaci a nabídka okolních destinací nahrávají vzniku produktu venkovského cestovního ruchu.

Svým charakterem by se jednalo s výjimkou zmíněných Volenic o novinku, která ve sledovaném území nemá obdoby. Zároveň pro vznik nového produktu, jenž by pomohl rozvinout venkovskou turistiku ve středním Pootaví, hraje i dostatek volných budov s charakterem typického venkovského stavení, tj. se stájemi, chlévy a jinými hospodářskými objekty. Z předešlých analýz vyplývá, že zejména oblast směrem

na západ a na sever od Horažďovic je pro tyto účely přímo stvořená – není zatížená turismem jako oblast kolem řeky Otavy, odlišuje se tak od této oblasti a zároveň nabízí množství objektů pro individuální rekreaci.

Zároveň z terénního výzkumu vyplývá, že většina návštěvníků se ve zdejší regionu zastavuje na jediný den. Nabídkou pobytů v nových objektech venkovské turistiky by se tento ukazatel dal korigovat a tím by mohl vyřešit jeden z největších problémů sledovaného území.

V případě vzniku takového produktu by se rozšířila stávající nabídka služeb k trávení volného času návštěvníků a zároveň by se tak střední Pootaví dále odlišilo od okolních center a zároveň i od blízké Šumavy. Samotné realizace by však měla předcházet přímo zaměřená analýza na tento produkt, která by tuto uvažovanou variantu nového produktu potvrdila anebo naopak vyvrátila.

Návrh konkrétního produktu cestovního ruchu tedy spočívá ve vybudování objektu pro venkovskou turistiku rekonstrukcí či jinou úpravou stávajících objektů individuální rekreace buď soukromým vlastníkem či některou z obcí ve sledovaném území. Jako vhodné obce se v tomto případě jeví Pačejov a také „rohové“ Hradiště a Myslív.

## 9 Závěr

Střední Pootaví je oblast prostírající na území 3 okresů, resp. 2 krajů. V této diplomové práci je sledované území zúženo na dva mikroregiony podél středního toku řeky Otavy. Na tomto rozlehlém území se nachází atraktivity, které jsou vyhledávány zejména v období hlavní turistické sezóny. Jednou z příčin, proč tomu tak je, je hlavně charakter tohoto území a zároveň nedostatek služeb cestovního ruchu pro návštěvníky v zimním období.

Pro svůj členitý krajinný ráz a splavnost řeky Otavy je střední Pootaví vyhledáváno zejména vodáky, cyklisty a milovníky přírody. Povahou území a možnostmi cestovního ruchu jsou tak veškeré jeho uskutečňované formy v kladném vztahu k přírodě a přírodním atraktivitám území.

Částečně vlivem přitažlivosti Otavy se tak postupem času v některých obcích podél jejího toku rozvinuly služby pro hromadný cestovní ruch. Ostatní obce mikroregionů, které vznikly teprve nedávno však z tohoto jevu nemohou těžit právě pro svou distanci od řeky Otavy, a staly se tak již místy vhodnými pro individuální cestovní ruch. Dalšími determinanty pro stávající nabídku služeb cestovního ruchu je malý počet kulturních památek, které slouží jako atraktivity zejména v městských aglomeracích, a také charakter hospodářské činnosti vyvíjený v minulosti. Cestovní ruch jistě nepatřil mezi klíčové hospodářské aktivity v rozvoji tohoto území. Určující aktivitou tak v této oblasti bylo zejména zemědělství, které dodnes zanechává v některých obcích středního Pootaví své pozůstatky.

Tyto uvedené charakteristiky se odrážejí i v provedených analýzách intenzity cestovního ruchu v tomto území. Není nutné je chápat jako zásadní překážky pro rozvoj cestovního ruchu, ale brát je jako výzvy či výhody, které mohou zvýšit zájem o sledované území a odlišit ho tak od okolních destinací.

Z provedených analýz a výsledků terénního výzkumu se tak potvrdily výše uvedená fakta a dále pak vyplynuly na povrch některé zásadní skutečnosti, které jsou zároveň limitující (špatná dopravní dostupnost některých obcí) ale i vhodné pro některou

z nových forem cestovního ruchu (množství objektů pro individuální rekreaci, charakter území).

Mimo jiné výsledky terénního výzkumu poukazují na problémy současné nabídky služeb cestovního ruchu ve sledovaném území. Mimo úroveň nabídky ubytovacích zařízení je nutné zlepšit účinnost informačních nástrojů a aktivit ke zvýšení povědomí o přitažlivé oblasti šumavského podhůří a nespolehat se tak jen na přitažlivost řeky Otavy, která je nejvýznamnějším lákadlem turistů celého středního Pootaví.

Jak již bylo řečeno, jedním z cílů této práce je provedení analýzy sledovaného území pomocí 3 základních ukazatelů. Nejvýznamnější přírodní atraktivitou ve sledovaném území je řeka Otava, kterou využívají nejen residenty, ale i turisté, např. vodáci a rybáři. Pobyt těchto turistů v daném území, a nejen jich, je velice silně ovlivňován povětrnostními podmínkami a v případě špatného počasí je celá oblast postižena poklesem tržeb plynoucích z cestovního ruchu.

Rozšířením nabídky o navrhovaný produkt pro aktivní trávení volného času se splní nejen přání návštěvníků ale i nejpálčivější problém celé oblasti – krátký čas strávený v této lokalitě – a tak multiplikovaně i zvýšení příjmů poskytovatelů služeb cestovního ruchu.

Pro realizaci tohoto produktu hovoří i jeho spjatost s přírodou a jeho schopnost vytvářet v člověku pocit tradičního a přesto něčeho nového, zajímavého i poučného. Díky tomu, že se člověk stále více vrací do přírody a má chuť poznávat netradiční formy cestovního ruchu, představuje tak navrhovaný produkt zajímavý prvek pro přilákání dalších návštěvníků, kteří mají blízký vztah k přírodě a jenž se ukazuje jako nejhlavnější motiv, proč je střední Pootaví vyhledáváno především milovníky přírody.

Má-li být sledované území do budoucna atraktivnější a chce-li si udržet přízeň svých návštěvníků, pak je třeba hledat nové produkty, které by rozšířily současnou nabídku produktů cestovního ruchu, případně inovovat současné produkty tak, aby přilákaly nové návštěvníky a udrželo si tak ty stávající.

## 10 Summary

Pootaví is a part of the Czech republic, which is located in two territories – in the Southbohemian Region and in the Pilsen Region and in three districts – district of Strakonice, district of Klatovy and district of Plzeň-jih. Throught this area runs the river Otava – the main attraction of these part of that country. For the purposes of this work is Pootaví reduced to the middle flow of the river.

That is way this work is concerned of the region called “střední Pootaví” (střední = middle). This region is created by 37 cadastral units. Main aims of this work are to analyze “střední Pootaví” regarding to the tourism and to make a suggestion of new tourist product. The other aim is to make up some possibilities which could help with development of tourism in this region.

Before analysis of tourism and its intensity was needed to point out the focused region. Next step was to make analysis of this region by literature, by software ArcMAP and its Spatial Tools and by questionnaire survey.

These analysis show us main characters of this region, its strong and weak sides. By these analysis is “střední Pootaví” consider like region which mainly attracts “watermen”, lovers of cycling and lovers of nature. Other point of these analysis said that tourism is located by the flow of the river Otava more than in other parts of this region.

Questionary survey said us that tourists want to better level of accommodation services, to make information about this region more available and to enlarge offer of tourists services. Next point of this survey shows us that tourists stay here mostly one day. On the other hand this survey tells us that tourists would like to visit this region again in the future.

By the character of “střední Pootaví” and by needs of tourists was created new tourist product. This product is in conformity with present possibilities of the region and with wishes of tourists. This product could have form of rural tourism. There are many objects good for the purposes of rural tourism in this region.

Before the creation or implementation of this product is needed to make some other survey which must be focused directly on that suggestion. But there are some facts for that implementation nowadays. These are: nice nature, good connectivity and many objects for individual tourism.

It is good to say that for better perspective of tourism in this region is needed not only to create new tourist product but also better present level of present services, most of all to get more information to the tourists and to better level of accommodation.

## **Key words**

region of “střední Pootaví” (middle Pootaví)

tourist product

analysis

the Otava river

rural tourism

# 11 Použitá literatura

## 11.1 Odborné publikace

1. Foret, M., Foretová, V.: *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*, Praha, Grada Publishing, 2001, ISBN 80-2470207-X
2. Horner, S., Swarbrooke, J.: *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času, Aplikovaný marketing služeb*, Praha, Grada Publishing, 2003, ISBN 80-247-0202-9
3. Hesková, M. a kol.: *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*, Praha, Fortuna, 2006, ISBN 80-7168-948-3
4. Chábera, S.: *Fyzický zeměpis jižních Čech*, České Budějovice, Jihočeská univerzita České Budějovice, 1998, ISBN 80-7040-218-0
5. Királ'ová, A.: *Marketing destinace cestovního ruchu*, Praha, EKOPRESS, s.r.o., 2003, ISBN 80-86119-56-4
6. Klufová, R.: *Cestovní ruch Třeboňska*, UK Praha – disertační práce, 2003
7. Malá, V.: *Cestovní ruch (vybrané kapitoly)*, Praha, Ediční oddělení VŠE, 1999, ISBN 809-7079-443-7
8. Novák, I.: *Otava (vodácký průvodce)*, Zlín, SHOCart spol. s r. o., 1999, ISBN 80-7224-045-5
9. Oriška, J.: *Technika služeb cestovního ruchu*, Praha, IDEA SERVIS, 1999, ISBN 80-85970-27-9
10. Rapant, P.: *Úvod do geografických informačních systémů*, Ostrava, Vysoká škola báňská – Technická univerzita, 2002
11. Smutný, J.: *Geografické informační systémy*, 1. vyd., Brno, Vysoké učení technické v Brně, 1998, ISBN 8021409770
12. Spurná P.: *Současné trendy v kvantitativní analýze geografických dat se zaměřením na využití metody geograficky vážené regrese*, UK – Praha – diplomová práce, 2006

13. Soukup, V., David, P. a kol.: *Strakonicko a Horažďovicko (Průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku*, Praha, S a D, 2003, ISBN 80-86050-55-6
14. Švehla, B.: *Produkt cestovního ruchu v turistických informačních centech Pootaví*, JČU v Českých Budějovicích – bakalářská práce, 2007
15. Tollingerová, D.: *GIS : Geografické informační systémy*, Ostrava, Vysoká škola báňská – Technická univerzita, 1996, ISBN 80-7078-377-X
16. Tuček, J.: *Geografické informační systémy – Principy a praxe*, Praha, Computer Press, 1998, ISBN 80-7226-091-X
17. Voženílek, V.: *Geografické informační systémy I. – pojetí, historie, základní komponenty*, Olomouc, Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998, ISBN 80-7067-802-X
18. Zelenka, J., Pásková, M.: *Výkladový slovník cestovního ruchu*, Praha, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, ISBN 80-2390-152-4

## 11.2 Internetové zdroje

19. *Defertova funkce* [online]. 2007 [cit. 2009-03-13]. Dostupný z WWW: <[http://ucr.uhk.cz/page.aspx?page\\_id=31&mode=1&letter=21](http://ucr.uhk.cz/page.aspx?page_id=31&mode=1&letter=21)>.
20. *Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví v obcích okresu* [online]. 2002 [cit. 2009-01-29]. Dostupný z WWW: <[http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparamzdr.jsp?cislotab=OB033\\_OK.62&verze=2](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparamzdr.jsp?cislotab=OB033_OK.62&verze=2)>.
21. *Chráněná území Jihočeského kraje* [online]. 2005 [cit. 2009-02-28]. Dostupný z WWW: <[http://www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par%5Bid\\_r%5D=10664&par%5Bview%5D=0](http://www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par%5Bid_r%5D=10664&par%5Bview%5D=0)>.
22. *Sčítání lidu, domů a bytů 2001* [online]. 2005 [cit. 2009-02-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/index>>.
23. *Svazek obcí středního Pootaví* [online]. 2007 [cit. 2008-11-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.strakonicko.net/mrspootavi/>>.

24. *Zájmové sdružení právnických osob Prácheňsko* [online]. 2008 [cit. 2009-12-14]. Dostupný z WWW: <http://www.sumavanet.cz/horazdovice/mrprachensko.asp>.
25. *Zájmové sdružení právnických osob Slavník* [online]. 2009 [cit. 2009-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.slavnik.jz.cz/>.

## Seznam zkratek

ČSÚ – Český statistický úřad

DSO – dobrovolný svazek obcí

CHKO – chráněná krajinná oblast

k. ú. – katastrální území

KRF – koeficient rekreační funkce území

KRV – koeficient rekreační významnosti

MAS – místní akční skupina

OÚ – obecní úřad

PRP – přírodní rekreační potenciál

SRP – socioekonomický rekreační potenciál

ZRP – koeficient zbylého rekreačního potenciálu

ZÚ – index ekologické významnosti

## Seznam tabulek, grafů a map

### Tabulky:

**Tabulka č. 1** – Charakteristika Svazku obcí středního Pootaví, str. 17

**Tabulka č. 2** – Charakteristika obcí Prácheňska, str. 20

**Tabulka č. 3** – Stupnice hodnot, str. 35

**Tabulka č. 4** – Stupnice hodnot, str. 35

**Tabulka č. 5** – Koeficienty KRV, str. 38

**Tabulka č. 6** – Váhy stanovené na základě dotazníkového šetření, str. 42

**Tabulka č. 7** – Parciální proměnné SRP včetně vah, str. 45

**Tabulka č. 8** – Nabídka sportovních zařízení, str. 67

### Grafy:

**Graf 1** – otázka č. 1: „Jaký je hlavní účel Vašeho pobytu v této oblasti?“, str. 53

**Graf 2** – otázka č. 2: „Kolikrát jste navštívil/-a tuto oblast?“, str. 54

**Graf 3** – otázka č. 3: „Jakým dopravním prostředkem jste se sem dopravil/-a?“, str. 54

**Graf 4** – otázka č. 4: „Cestujete...?“, str. 55

**Graf 5** – otázka č. 5: „Délka Vašeho současného pobytu v dané lokalitě je?“, str. 56

**Graf 6** – otázka č. 6: „Kdy nejčastěji navštěvujete tuto lokalitu?“, str. 56

**Graf 7** – otázka č. 7: „Uvažujete o další návštěvě této oblasti?“, str. 57

**Graf 8** – otázka č. 8: „Uvítal/-a byste zde více možností k trávení Vašeho pobytu?“, str. 58

**Graf 9** – otázka č. 9: „Při návštěvě dané lokality využíváte služeb stravovacích zařízení:“, str. 59

**Graf 10** – otázka č. 10: „Při návštěvě dané lokality využíváte služeb ubytovacích zařízení:“, str. 59

**Graf 11** – otázka č. 11: „Jak byste hodnotil/-a: (1- velmi dobrá, 4 – velmi špatná, 5 – neumím posoudit)“, str. 60

**Graf 12** – otázka č. 12: „Jste...?“, str. 61

**Graf 13** – otázka č. 13: „Do jaké z následujících skupin se řadíte?“, str. 62

**Graf 14** – otázka č. 14: „Jaké je Vaše dosažené vzdělání?“, str. 62

**Graf 15** – otázka č. 15: „Odkud pocházíte? (kraj, země)“, str. 63

**Graf 16** – otázka č. 15: „Odkud pocházíte? (kraj, země)“, str. 64

## **Mapy:**

**Mapa č. 1** – vymezené území, str. 15

**Mapa č. 2** – dopravní dostupnost, str. 22

**Mapa č. 3** – hustota lůžek hromadných rekreačních objektů v jednotlivých k. ú., str. 28

**Mapa č. 4** – hustota lůžek všech rekreačních objektů v jednotlivých k. ú., str. 28

**Mapa č. 5** – počet lůžek všech rekreačních objektů / 100 rezidentů v jednotlivých k. ú., str. 31

**Mapa č. 6** – počet lůžek hromadných rekreačních objektů / 100 rezidentů v jednotlivých k. ú., str. 31

**Mapa č. 7** – hodnota KRF při započítání všech ubytovacích kapacit, str. 33

**Mapa č. 8** – hodnota KRF pouze při započítání ubytovacích kapacit v hromadných zařízeních, str. 33

**Mapa č. 9** – hodnoty ZRP dosažené při započítání počtu lůžek, str. 36

**Mapa č. 10** – hodnoty ZRP dosažené díky hustotě obyvatel, str. 36

**Mapa č. 11** – hodnoty KRV, str. 38

**Mapa č. 12** – přírodní rekreační potenciál – spojitě znázornění, str. 42

**Mapa č. 13** – přírodní rekreační potenciál – po reklasifikaci, str. 43

**Mapa č. 14** – socioekonomický rekreační potenciál – spojitě znázornění, str. 46

**Mapa č. 15** – socioekonomický rekreační potenciál – po reklasifikaci, str. 47

**Mapa č. 16** – celkový rekreační potenciál, součet – spojitě znázornění, str. 48

**Mapa č. 17** – celkový rekreační potenciál – po reklasifikaci, str. 49

**Mapa č. 18** – celkový rekreační potenciál, průměr – spojitě znázornění, str. 50

**Mapa č. 19** – celkový rekreační potenciál, průměr – po reklasifikaci, str. 51

## Seznam příloh

*Příloha č. 1 – Dotazník pro návštěvníky středního Pootaví*

*Příloha č. 2 – Ein Fragebogen für die Besuchern des Region Střední Pootaví*

*Příloha č. 3 – Questionnaire for visitors to the střední Pootaví region*

## Příloha č. 1

### DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY STŘEDNÍHO POOTAVÍ

Výzkum je prováděn pro potřeby závěrečné diplomové studijního oboru Obchodní podnikání – specializace cestovní ruch na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Cílem dotazování je zjistit vnímání regionu v očích turistů. Výsledky šetření budou využity pro tvorbu turistického produktu, jenž by mohl zlepšit atraktivitu celého středního Pootaví.

Děkuji za Váš čas a vyplnění dotazníku.

Bc. BOHUSLAV ŠVEHLA

Dotazník pro přímé dotazování turistů (návštěvníků)

1. Jaký je hlavní účel Vašeho pobytu v této oblasti? (Vyberte prosím pouze jednu odpověď.)
  - a. vodní sporty,
  - b. rybaření,
  - c. cykloturistika, pěší turistika apod.,
  - d. příroda, venkovská turistika (pobyt na farmě, hipoturistika, agroturistika),
  - e. kulturní atraktivity, památky,
  - f. návštěva známých či příbuzných,
  - g. kulturní a jiné společenské události, zábava,
  - h. návštěvy sportovních akcí (závody, utkání, přebory apod.),
  - i. jiné, uveďte: .....
2. Kolikrát jste navštívil/-a tuto oblast?
  - a) poprvé,      b) podruhé,      c) potřetí,      d) vícekrát
3. Jakým dopravním prostředkem jste se sem dopravil/-a?
  - a. automobil,
  - b. bicykl,
  - c. zájezdový autobus,
  - d. vlak,
  - e. linkový spoj,
  - f. jiným způsobem, uveďte: .....
4. Cestujete...?
  - a) sám,      b) s partnerem,      c) s rodinou,      d) s přáteli.
5. Délka Vašeho současného pobytu v dané lokalitě je?
  - a) 1 den,      b) 2-4 dny,      c) 5-7 dnů,      d) déle než týden.
6. Kdy nejčastěji navštěvujete tuto lokalitu?
  - a) jaro,      b) léto,      c) podzim,      d) zima.
7. Uvažujete o další návštěvě této oblasti?      ANO      NE      NEVÍM
8. Uvítal/-a byste zde více možností k trávení Vašeho pobytu?      ANO      NE      NEVÍM
9. Při návštěvě dané lokality využíváte služeb stravovacích zařízení:

- d) nikdy.

10. Při návštěvě dané lokality využíváte služeb ubytovacích zařízení:

- d) nikdy.

11. Jak byste hodnotil/-a: (1- velmi dobrá, 4 – velmi špatná, 5 – neumím posoudit)

|                                            | 1                        | 2                        | 3                        | 4                        | 5                        |
|--------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. úroveň stravovacích služeb              | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. úroveň ubytovacích služeb               | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. dostupnost stravovacích služeb          | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. dostupnost ubytovacích služeb           | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. dostupnost informací o tomto regionu    | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. dopravní dostupnost                     | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| g. nabídka kulturního a sportovního vyžití | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| h. péče o čistotu a pořádek                | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| i. nabídka dalších služeb pro turisty      | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| j. úroveň těchto doplňkových služeb        | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

12. Jste: a) muž, b) žena.

13. Do jaké z následujících skupin se řadíte?

- c) ve věku nad 35 let,

14. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

- c) střední s maturitou,

15. Odkud pocházíte? (kraj, země)

## Příloha č. 2

### EIN FRAGEBOGEN FÜR DIE BESUCHERN DES REGION STŘEDNÍ POOTAVÍ

Die Forschung wird für die Bedürfnisse der Abschlussdiplomarbeit an der Ökonomischen Fakultät der Südböhmischen Universität in Budweis durchgeführt. Es handelt sich um die Diplomarbeit des Studienfaches „Obchodni podnikani (Geschäftsunternehmen???)“ mit der Spezialisierung „Cestovni ruch (Tourismus???)“. Mittels des Fragebogens möchten wir feststellen, wie die Touristen diese Region wahrnehmen. Die Ergebnisse wird man dann zur Bildung des touristischen Produktes nutzen, das die Attraktivität der ganzen Region „Pootaví“ verbessern könnte.

Vielen Dank für Ihre Zeit und Erfüllung des Fragebogens.

Der Fragebogen für direkte Nachfragen der Touristen (der Besucher):

- 1) Was ist der Hauptgrund Ihres Aufenthaltes in dieser Region? (Wählen Sie bitte nur eine Antwort aus)
  - a) Wassersportarten
  - b) Angeln
  - c) Radtourismus, Tourismus für Fußgänger
  - d) Natur, Landestourismus (Aufenthalt auf der Farm, Hipotourismus, Agrotourismus)
  - e) Attraktivität des Kulturangebotes, die Sehenswürdigkeiten
  - f) Besuch der Bekannten oder Verwandten
  - g) Kultur- und andere gesellschaftliche Ereignisse, Unterhaltung
  - h) Besuch der Sportveranstaltungen
  - i) sonstiges, schreiben Sie aus.....
- 2) Wie viel mal haben Sie dieses Gebiet besucht?
  - a) 1x,                      b) 2x,                      3) 3x,                      d) mehrmals
- 3) Welches Verkehrsmittel haben Sie benutzt, um hierher zu kommen?
  - a) das Auto                      e) das Omnibus - Linienleitung
  - b) das Fahrrad                      f)sonstiges, schreiben Sie aus.....
  - c) das Omnibus mit einer Gesellschaftsreise
  - d) den Zug
- 4) Sie reisen:
  - a) alleine                      b) mit dem Partner                      c) mit der Familie
  - d)mit den Freunden                      e)mit der Gruppe
- 5) Wie viel Zeit haben Sie in der angegebenen Lokalität verbracht?
  - a) einen Tag,                      b) 2-4 Tage,                      c) 5-7 Tage,
  - d)mehr als eine Woche
- 6) Wann besuchen Sie diese Lokalität am öftesten?
  - a) im Frühling,                      b) im Sommer,                      c) im Herbst                      d) im Winter
- 7) Haben Sie vor, dieses Gebiet wieder zu besuchen?

ja      nein      ich weiß es nicht

8) Würden Sie hier mehrere Möglichkeiten zum Freizeitverbringen empfangen?  
ja      nein      ich weiß es nicht

9) Beim Besuch der angegebenen Lokalität nutzen Sie die Dienste der gastronomischen Einrichtungen

a) immer,      b) manchmal      c) selten,      d) nie

10) Beim Besuch der angegebenen Lokalität nutzen Sie die Unterkunftsdienste

a) immer,      b) manchmal      c) selten,      d) nie

11) Wie würden Sie bewerten: (1-sehr gut, 4-sehr schlecht, 5- ich kann es nicht bewerten)

- a) Niveau der gastronomischen Dienstleistungen
- b) Niveau der Unterkunftsdienstleistungen
- c) Erreichbarkeit der gastronomischen Dienstleistungen
- d) Erreichbarkeit der Unterkunftsdienstleistungen
- e) Erreichbarkeit der Informationen von diesem Region
- f) Verkehrszugänglichkeit
- g) Angebot des kulturellen und sportlichen Lebens
- h) Pflege um Sauberkeit und Ordnung
- i) Preisniveau der Dienstleistungen

12) Sie sind:

a) ein Mann      b) eine Frau

13) In welche Alterskategorie gehören Sie?

- a) Student      d) mehr als 50 Jahre
- b) Bis 35 Jahre      e) mehr als 60 Jahre
- c) mehr als 35 Jahre

14) Wie ist Ihre erreichte Bildung?

- a) Grundschule      d) Fachoberschule
- b) Mittelschule ohne Abitur      e) Hochschule
- c) Mittelschule mit dem Abitur

15) Woher kommen Sie? (Region, Land)

### Příloha č. 3

#### QUESTIONNAIRE FOR VISITORS TO THE STŘEDNÍ POOTAVÍ REGION

I am attending the Southbohemian Univesity, Faculty of Economy, field of study is Business venture, specialization on turism. I am carrying out reserch among visitors for the purpose of my diploma work. I would like to ask you some questions about yourself and your opinions on your stay in this region. Please, answer questions by circling letters next to those options that best describe your situation or opinion.

Thank you for your time.

Bc. BOHUSLAV ŠVEHLA

1. What is the main purpose of your stay in this region? Choose only one answer.
  - a) water sports,
  - b) fishing,
  - c) cycloturism, hiking etc.
  - d) nature, rural tourism (stay on farm, tourism on horse back etc.)
  - e) culture, sights
  - f) visitaion of your friends or relatives
  - g) cultural or other social events, entertainment
  - h) sports actions (tournaments, matches etc.)
  - i) other, give an example
2. How many times have you visited this region?
  - a) first time
  - b) two times
  - c) three times
  - d) more than three times
3. You have get there by:
  - a) a car
  - b) a bicykl
  - c) a sight-seeing coach
  - d) a train
  - e) a line link
  - f) other mount, give an example
4. Who did you come with?
  - a) alone
  - b) with partner
  - c) with family
  - d) with friends
5. How long do you plan stay here?
  - a) one day
  - b) 2 – 4 days
  - c) 5 – 7 days
  - d) more than one week
6. What is the season, you have come / you are comming here?
  - a) spring
  - b) summer
  - c) autumn
  - d) winter
7. Are you thinking of some other visitation of this region?
  - a) yes
  - b) no
  - c) I am not decided yet
8. Would you be glad for more possibilities of spending your time in here?
  - a) yes
  - b) no
  - c) I am not decided yet

9. Do you eat in restaurant here?

- a) every time      b) occasionally      c) rarely      d) never

10. Do you sleep in hotels, camps etc here?

- a) every time      b) occasionally      c) rarely      d) never

11. Mark every letters: 1 = the best, 4 = the worse, 5 = you are not able to say

|                                                    | 1                        | 2                        | 3                        | 4                        | 5                        |
|----------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. level of restaurants                            | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. level of accomodation services                  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. availability of restaurants                     | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. availability of accommodation services          | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. traffic accessability                           | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. possibilities of cultural and sports facilities | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| g. order and cleanliness (litter, WC etc.)         | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| h. offer of other services for tourist             | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| i. level of these services                         | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

12. The respondent is:

a) male

b) female

13. Respondents age group:

a) younger than 26

d) more than 50

b) younger than 35

e) more than 60

c) more than 35

14. What is your education?

a) primary school

d) advanced vocational training

b) no GCEs

e) university

c) completed GCEs

15. Where are you from? (region, land)